

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Trzin. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavn. urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

S proslave ob 25. obletnici osvoboditve Begunj

»Mi, ki smo preživeli drugo svetovno vojno, ne moremo drugače kot z gnusom obsojati krivico, ki jo preživljajo nekateri narodi danes po svetu. Tako kot zadnje vojno tudi danes obsojamo vse tisto, kar ogroža svobodo človeka oziroma narodov.«

Vsako leto se ob obletnici osvoboditve begunjskih zaporov zbere na proslavi veliko ljudi. Minulo nedeljo dopold-

ne se jih je zbralo okrog 4000. Proslave, na kateri je govoril podpredsednik republiškega izvršnega sveta Vinko Hafner so se udeležili razen internirancev in drugih iz vseh krajev Gorenjske in Slovenije tudi predstavniki gorenjskih družbenopolitičnih organizacij in občin. Tokrat so bili organizatorji te proslave občinski odbori zveze združenj borcev Gorenjske. V programu pa so sodelovali pevci iz

Krope in Radovljice, recitatorji, med njimi tudi študentje iz Zagreba ter godba na pihala iz Gorij. Tako kot že nekaj let na ta dan pa je tudi tokrat obiskala Begunje študentska brigada zagrebškega vseučilišča Josip Kraš.

Proslava se je začela malo po 11. uri dopoldne. Še pred tem pa smo bili priča mnogim stiskom rok, srečanjem prijateljev in znancev, tovarišev, ki so preživeli grozote

zadnje vojne in spoznali tudi mučilnice v Begunjah. Med njimi je bilo tudi precej takšnih, ki so se spominjali zadnjih dni pred osvoboditvijo zaporov 1945. leta.

»Iz begunjskih zaporov sta med vojno večinoma vodili dve poti. Mnogi so šli iz zaporov po poti do znanih koncentracijskih taborišč. Za skoraj tisoč zapornikov pa je pot vodila h kolom in danes je njihov dom na lepo urejenem vrtu v Begunjah. Begunje so bile mučilnica gorenjskega in slovenskega ljudstva. 12 tisoč zapornikov je štiri leta trpelo in umiralo v njih. Med njimi je bilo okrog 3000 žena in 500 otrok. Tako so danes Begunje izreden spomenik naši revoluciji in opomin nasilju, ki se ponekod dogaja še danes. In čeprav se je v 25 letih mnogo spremenilo, čeprav mnogih, ki so bili v zaporih, ni več med nami, čeprav so nekateri pustili zdravje in življenje v begunjskih mučilnicah, in nenazad-

nje, čeprav danes še ni vse tako, kakor si želimo, lahko rečem, da življenje nekaj tisoč partizanov, ki so padli na Gorenjskem in trpljenje zapornikov v Begunjah, ni bilo zaman,« je na proslavi dejal tovariš Vinko Hafner.

A. Z.

Odlikovanja za delavce UJV

Ob praznovanju 26-letnice organov za notranje zadeve so bili z najvišjimi odlikovanji odlikovani nekateri najbolj zaslužni in dolgoletni delavci pri upravi javne varnosti Kranj. Na svečani podelitvi v sredo, 13. maja, so dobili naslednja odli-

kovanja predsednika republike: red dela s srebrnim vencem je dobil Anton Gustinčič, Rado Mohorič je bil odlikovan z redom zaslug za narod; Janez Govednik je dobil red dela s srebrnim vencem in Jože Sladič medaljo zaslug za narod. Me-

daljo dela pa so prejeli: Jakob Jeran, Janez Srečnik, Ivanka Zadnik, Rado Vrlinič, Vinko Šlibar in Alojz Zupančič.

Uprava javne varnosti Kranj pa je izročila priznanje za vestno 20-letno delo 28 svojim sodelavcem. L. M.

mešanica kav
EKSTRA

VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA

KLANJ

Izvršni odbor občinske konference SZDL bo v petek popoldne na redni seji razpravljajal o nalogah pred zbori volivcev v občini oziroma pred referendumom o gradnji šol in vzgojnovarstvenih ustanov. Razen tega bodo govorili o stalnem možnem evidentiranju za odbornike in poslance in o osnutku akcijskega programa za izvajanje dokumenta SZDL danes.

A. Z.

RADOVLJICA

BLED, 12. maja — V konferenčni sobi hotela Toplice so se popoldne sestali predsedniki turističnih društev, krajevnih skupnosti in krajevnih organizacij socialistične zveze iz radovljiške občine. Govorili so o pripravah na glavno turistično sezono, problematiki turističnih društev v občini in o sodelovanju krajevnih organizacij s posameznimi turističnimi društvi. To je bil eden od rednih pogovorov, ki jih bo Gorenjska turistična zveza pred glavno sezono organizirala v vseh gorenjskih občinah.

A. Z.

TRŽIČ

Prav danes praznujejo delavci javne varnosti svoj praznik v spomin na dan, ko je pred 26 leti maršal Tito ustanovil jugoslovansko službo.

Sindikalna organizacija delavcev postaje milice Tržič je v počastitev tega praznika organizirala športna tekmovanja v kegljanju, balinanju in streljanju z zračno puško. Danes bo vse delavce varnosti na območju občine Tržič s postaje milice Tržič in postaje mejne milice Ljubelj sprejel predsednik občinske skupščine Tržič.

V petek pa bodo ob 12. uri prikazali svoje sposobnosti judoisti — člani PM z Gorenjske v telovadnici osnovne šole heroja Grajzerja. Njihov nastop je predvsem propagandnega značaja. Obenem bodo na Zalem rovtu prikazali tudi specialna motorna vozila s posebno tehnično opremo in pokazali tudi delovanje in uporabo vseh sodobnih tehničnih sredstev. Na obe prireditvi so povabili predvsem učence, ki končujejo osnovno šolo, seveda pa imajo možnost ogleda tudi ostali občani.

— ok

V preteklem tednu so izvedli v čevljarskem podjetju Tržič referendum o priključitvi k tovarni obutve Peko. V podjetju, ki zaposluje 80 delavcev, je za priključitev glasovalo 66 % zaposlenih, tako da je dokončna odločitev zdaj v rokah delavskega sveta tovarne obutve Peko.

— ok

SZDL in ZK

Prizadevanje komunistov za uresničevanje dokumenta SZDL danes pomeni tudi uresničevanje stališč o preobrazbi zveze komunistov. Zato bi morali biti komunisti v krajevnih organizacijah socialistične zveze oziroma njenih organih aktivnejši, saj ponekod še zdaleč ne odigravajo vloge, ki bi jo pričakovali glede na njihovo udeležbo v posameznih organih.

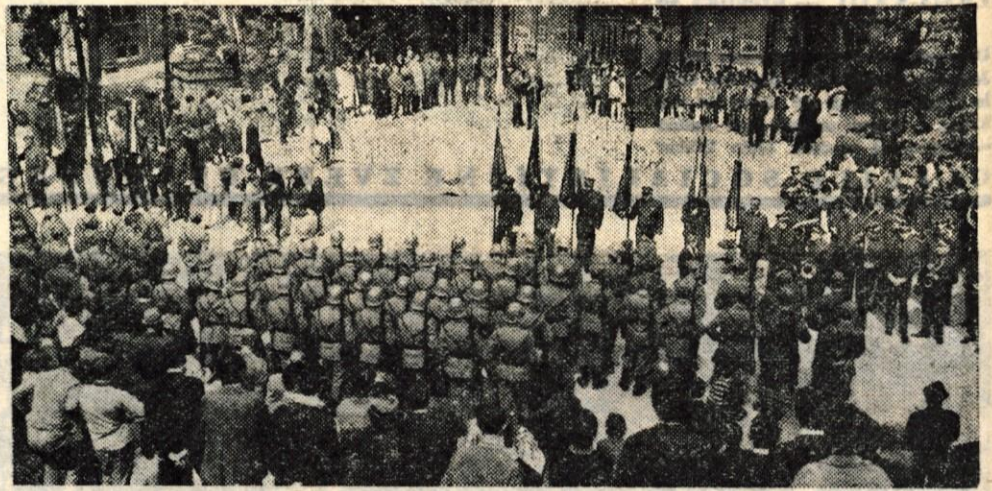
V radovljiški občini je v dvajsetih krajevnih organizacijah SZDL in sekcijah okrog 150 komunistov, od 65 članov občinske konference SZDL pa 42 članov ZK. Tako je v občini v vodstvih socialistične zveze skoraj polovica komunistov.

Če gledamo stvar s stališča, da je danes vsak član zveze komunistov tudi član socialistične zveze, potem moramo ugotoviti, da je bilo na področju skupnega delovanja na terenu premalo narejenega. Zato so na seji komiteja sklenili, da se morajo krajev-

ne organizacije SZDL in organizacije ZK v občini v prihodnje na sestankih dogovoriti o skupnem delu. Komite je tudi v celoti podprl oziroma sprejel dokument SZDL danes, predlagal pa so, naj bi občinska konferenca socialistične zveze v prihodnje pri svojem delu načevala tudi nadaljnji razvoj komunalnega oziroma skupščinskega sistema. Komunisti na terenu pa naj bi se z vodstvi krajevnih organizacij pogovorili o razvijanju krajevne samouprave.

Ugotovitve in stališča radovljiškega komiteja občinske konference ZK so toliko zanimivejša in pomembnejša, ker se dosedanja ugotovitve o tem vprašanju tudi drugod ne razlikujejo od njihovih. Zato bi bilo najbrž prav, da bi podobne analize napravili še kje in se dogovorili za skupno in intenzivnejše uresničevanje obeh dokumentov (SZDL in ZK) na terenu.

A. Z.

Srebrni jubilej osvoboditve so Tržičani proslavili kar najbolj svečano. V nedeljo zjutraj so enote redne vojske skupaj s teritorialno obrambo in civilno zaščito ponazorile napad na Tržič in njegovo osvoboditev. Temu je sledila parada, v kateri so sodelovali poleg zgoraj naštetih še predstavniki narodnoosvobodilnih odborov v prvih povojnih letih in nekdanji borci. Pred spomenikom NOB je množici domačinov spregovoril Štefko Urbanc, predsednik nekdanjega okrajnega NOO Tržič-Brezje oziroma kasneje MNOO Tržič. Na proslavi dneva osvoboditve Tržiča sta sodelovala še godba na pihala iz Tržiča in mladinski pevski zbor tržičkih šol. — ok. — Foto: F. Perdan

GORENJSKA KREDITNA BANKA

BLED • JESENICE • KRANJ • RADOVLJICA • ŠKOFJA LOKA • TRŽIČ

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

19. 8. 1970
na
JESENICAH

Za vlagatelje, ki v času
od 1. II. 1970 do 31. VII. 1970
vložijo na hranilno knjižico ali na devizni račun

- Din 2000 - vezano nad eno leto
- Din 1000 - vezano nad dve leti
- Obnovijo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek
Za večji polog več žrebnih listkov

100
NAGRAD

PRVA NAGRADA

Hranilne vloge
obrestujemo:

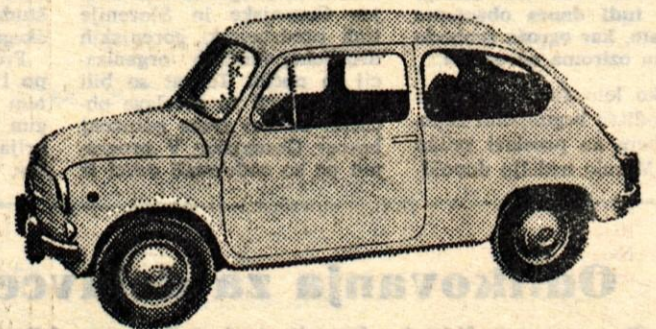
- navadne 6%
- vezane nad 1 leto 7%
- vezane nad 2 leti 7,5%

Sredstva na
deviznih računih
obrestujemo:

- navadna 5% v devizah
1% v dinarjih
- vezana nad 1 leto 7% v devizah
0,5% v dinarjih

1 osebni avto »750 Zastava«	9 brivnikov »Iskra sixtant«
5 pralnih strojev »Gorenje«	10 garnitur »Girmi - Iskra«
5 hladilnikov T70 »Gorenje«	10 ur - potovalnih budilk
5 koles Pony »Rog«	10 jušnih servisov
10 tranzistorjev »Bled« UKW	10 garnitur brisač
5 elektr. gramofonov »Iskra«	10 jedilnih priborov
	10 el. likalnikov »Rowenta«

**Petrol, PE Ljubljana
objavlja prosto delovno mesto**

**dveh prodajalcev
za bencinski servis na Bledu**

Pogoj: kvalificirani delavec v trgovini. Poskusna doba traja 6 mesecev. Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe na naslov: Petrol, Pe Ljubljana, Ljubljana — Prešernova 42.

Delegacija SSF na obisku v Škofji Loki in v Kranju

Minulo soboto, 9. maja, zvečer je prispela v Slovenijo tričlanska delegacija svetovne sindikalne federacije. Sestavljajo jo sekretar SSF Ibrahim Zaharia, generalni sekretar Mednarodne unije gradbincev SSF Velko Porkala in sekretar Mednarodne unije tekstilcev SSF Carlo Paliotti. Trojico zanima samoupravni sistem v delovnih organizacijah in komunah ter izobraževanje zaposlenih. Včeraj so bili gostje na obisku v Škofji Loki, kjer jih je sprejel predsednik občinske skupščine Zdravko Krvina. Zanimali so se predvsem za

komunalno samoupravljanje, kasneje, po razgovoru, pa odšli na ogled Loških tovarn hladilnikov.

Zvečer je bila delegacija gost občinskega sindikalnega sveta Kranj. Njegovi predstavniki so visokim obiskovalcem razložili vlogo in delovanje občinskih sindikalnih organizacij v komuni.

Danes, v sredo, 13. maja dopoldne, si trojica namerava ogledati Šolski center za gostinstvo in blagovni promet v Ljubljani in se popoldan na Zvezi delavskih univerz Slovenije pogovarjati o sistemu izobraževanja odraslih. (-ig)

**Komisija za razpis mesta direktorja samostojnega zavoda
Finančno ekonomski servis
Jesenice**

razpisuje prosto delovno mesto

direktorja zavoda

Pogoji: visoka ali višja ekonomska izobrazba s 4-letno prakso ali srednja ekonomska izobrazba z 10-letno prakso v samostojnih računovodskih poslih. Nastop službe 1. 8. 1970. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

JESENICE — Na zadnji seji turističnega društva so imenovali komisijo za ocenjevanje nasadov in okolice hiš. Najboljšim bodo podelili posebna priznanja. Društvo je predlagalo dva člana za srebrni častni turistični znak, predsednika skupščine občine Franceta Žvana pa so za zasluge pri razvoju turizma v Gornjesavski dolini predlagali za zlati častni turistični znak. — B. B.

Seja občinske skupščine Trzič

12. skupna seja obeh zborov občinske skupščine Trzič je bila v petek, 8. maja. Njen sklic pred prazničnimi dnevi je povzročila predvsem zahteva KZK Kranj in mesarskega podjetja Trzič po višjih cenah mleka in mesa. Razprava o tem je izzvenela v prazno, kajti odbornikom ni mogel nihče zagotoviti, da se ob zdajšnjem divjanju cen prav zaradi istega ne bodo čez nekaj mesecev spet sestajali in nemočno pristajali na diktat tržišča. Skoraj enotno mnenje odbornikov je bilo, naj v bodoče o takih in podobnih zadevah odloča pristojni republiški organ, ne pa, da z neke vrste navideznim demokratičnim odločanjem prisiljujejo odbornike na potezo v pat poziciji. Zato je bil ta del seje relativno kratek: odborniki so z nekaj nebitnimi spremembami sprejeli nove zahteve in potrošniki že plačujejo liter mleka po 1,60 din, meso pa od 40 din navzdol za kilogram.

Iz poročila o gibanju gospodarstva v občini Trzič, ki ga je pripravil oddelek za gospodarstvo in finance, povzemamo nekatere značilnosti. Najuspešnejše gospodarske dejavnosti v letu 1969 so bile obrt, komunalna dejavnost in gradbeništvo, na najslabšem pa gostinstvo in kmetijstvo. Industrija je sicer kot celota dosegla ugodne rezultate, toda posamezne delovne organizacije so zašle v velike težave, kar se je pokazalo tudi na finančnem rezultatu. Trziška industrija je izvozila v letu 1969 za 5.634.000 dolarjev svoje proizvodnje in s tem preseгла načrt izvoza za 5,3%. Izvoz zajema dobro četrtino ustvarjenega bruto proizvoda v preteklem letu. 72,9% ga je odpadlo na področja s trdno valuto. Največja izvoznika sta bila Peko z 2,5 milijona dolarjev in BPT z dobrima dvema milijonoma. Tovarna kos in srpov pa izvozi skoraj polovico svoje letne proizvodnje. Problema nezaposlenosti skorajda ni, ugotavljajo, da v Trziču prej primanjkuje delovne sile, zlasti nekatere vrste kvalificirane. Ni pa situacija najboljša glede osebnih

dohodkov, saj so se le-ti povečali v primerjavi s prejšnjim letom le za 10,3% in so znašali povprečno 1010 din, medtem ko je republiško povprečje 12% višje.

Odborniki so o gospodarstvu v občini že večkrat razpravljali, težave in uspehi so jim poznani, zato posebnih pripomb k poročilu ni bilo. Razprava o poročilu stanovaljskega podjetja Trzič je

razčistila nekatere nejasnosti o poslovanju te organizacije, zlasti vprašanje odnosov z nekaterimi storitvenimi podjetji v kraju (obratno podjetje, gradbeno podjetje, kleparstvo). Odborniki so sprejeli predlog za spremembo o delitvi sredstev iz stanarine, tako da se le-ta zmanjšajo za tekoče vzdrževanje s 15% na 11% v korist investicijskega vzdrževanja. — ok

Loki je treba vrniti turistično slavo

V letošnjem in prihodnjem letu bodo v Škofji Loki zgradili vrsto novih turističnih objektov.

V območju novega mestnega središča že gradijo nov hotel B kategorije, ki bo imel v štirih etažah 48 sob in 96 postelj. Predračunska vrednost izgradnje hotela in turistične agencije, katere stolpč bo zgrajen zraven hotelskega poslopja, znaša 16.052.400 din.

Na Starem vrhu bodo najprej postavili smučarsko sedežnico v dolžini 1600 m. Vsako uro bo lahko prepeljala do 900 oseb. Poleg tega bo dobil Stari vrh tudi 860 m dolgo smučarsko vlečnico. Od Praprotna do spodnje postaje žičnice bodo razširili cesto, ki bo omogočila nemoten dostop na smučišča, kjer bo mogoča smuka že pri 15 cm snega.

Transturist tudi namerava adaptirati restavracijo na

avtobusni postaji. Zaradi naraščajočega števila prehodnih gostov bodo uredili na postaji samopostrežno restavracijo, ki bo lahko dnevno pripravila 2000 obrokov.

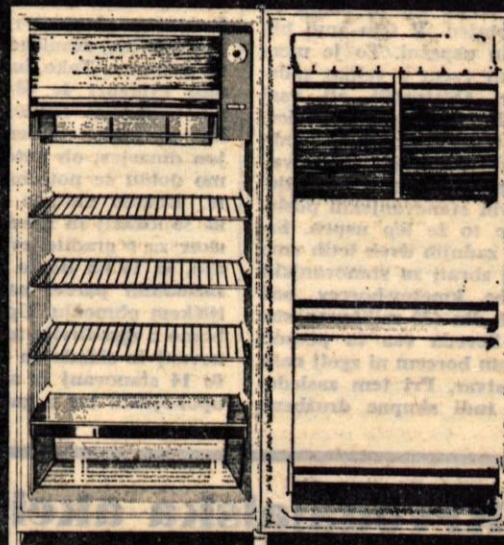
Temeljite spremembe pa bo doživelo tudi škofjeloško kopališče. Ločani bi mu radi vrnili nekdanjo priljubljenost, ko je vozil iz Ljubljane kopalce poseben vlak. Zato bodo popravili sedanjo kopališko zgradbo ter postavili tristezno avtomatsko kegljišče. Obenem bo urejen ob kopališču avtokamp. Za ta dela je predvidenih 775.750 din. Tudi investitor tega objekta bo Združeno podjetje Transturist.

Vso to dejavnost bodo zajeli v poseben program turističnega razvoja Škofje Loke in njene okolice. O njem bo razpravljala občinska skupščina na svoji seji 13. maja.

A. Iglčar

KATERE SO ODLIKE VAŠEGA HLADILNIKA

gorenje

- ▶ velika prostornina
- ▶ kompresorsko hlajenje do -12°
- ▶ magnetno zapiranje vrat
- ▶ plastificirane stene
- ▶ avtomatično uravnavanje temperature

VAŠE ZADOVOLJSTVO - HLADILNIK gorenje

Praznovanje v Verigi

Ob 44-letnici razvitja sindikalnega prapora v tovarni Veriga Lesce, je bila v soboto dopoldne v podjetju slovesnost, na katero so povabili vse upokoјence tega podjetja. Okrog 90 upokoјenim članom kolektiva so pokazali posamezne obrate v podjetju in se z njimi pogovarjali o dosedanjih uspehih in prihodnjih načrtih Verige. Pokazali so jim tudi film o posameznih oddelkih v podjetju. Nazadnje pa so jih pogostili in jim podelili zahvale za njihovo delo v podjetju.

Borci NOB ob 25. obletnici osvoboditve

Prvi in uspešni

Sedemdesetletni Janez Strgovšek vodi občinski odbor ZZB v Radovljici že polnih šest let. Prej pa je bil član sekretariata. Na sedanjem občnem zboru pa so mu za nadaljnji dve leti znova zaupali odgovorno mesto predsednika.

»Prav ko sem leta 1964 želel, da se rešim obveznosti pri občinskem odboru ZZB in se oddahnem ob drugih konjčkih, ki jih imam,« je dejal Strgovšek, »prav takrat so me postavili na predsedniško mesto. Sprejel sem samo zato, ker je tovariš Tonček Dežman (narodni heroj, op. K. M.) prevzel tajništvo in sem vedel, da bova skupno lahko lepo delala.«

»Katero delo, akcija ali naloga vam je dala v tem času največ zadoščenja, težav, uspeha?«

»Vsekakor skrb za pomoč borcem-kmetom. Po naših gorskih vaseh in naseljih okrog Bohinja, Gorij, Begunj in drugod je mnogo takih kmetov, pri katerih so borci že od 1941. leta imeli vso pomoč. Mnogi so spraznili kleti in hleve za partizane, ostali celo sami brez strehe, izgnani in pregnani. Vendar jim to ni bilo priznано, niso imeli ustrezne pomoči družbe.«

Pa smo začeli razmišljati, se posvetovati in vrtati prek občinskih in tudi republiških organov. In uspeli smo. Prav naša občina je bila prva v republiki, ki je že 1964. sprejela odlok o prispevkih in davkih, s katerimi so bile mnoge olajšave za kmete-borce in tudi za druge. Predlanskim pa je bil ta odlok še izpopolnjen. V tem smo bili prvi in uspešni. To je meni in nam vsem v veliko zadoščenje. Odstranili ali vsaj ublažili smo mnoge krivice. Če k temu dodamo še ureditev zdravstvenega zavarovanja, posojilo za adaptacije njihovih stanovanjskih poslopij, je to že lep uspeh. Samo v zadnjih dveh letih smo uspeli zbrati za stanovanjske potrebe kmetov-borcev nad 205.000 din (20 milijonov starih). Seveda vsa ta pomoč kmetom borcem ni zgolj naša ožja stvar. Pri tem zasledujemo tudi skupne družbene

cilje v razvijanju kmečkega turizma, v smislu vsesplošne ljudske obrambe, v smislu ohranitve kmetij po višinskih predelih, v smislu reševanja socialnih problemov nasploh, ki se javljajo med starejšimi kmetovalci na manj donosnih, višinskih področjih.«

»Kakšno je vaše sodelovanje z občinsko skupščino in drugimi organi? Je morda v tem izvor vaših uspehov?«

»Ne gre za sodelovanje, saj smo vendar del, in to aktiven del naše organizirane družbe. Borci nosijo še vedno veliko breme v organizacijah samoupravnega in družbenega sistema. Kakih 50 jih je v odborih družbenopolitičnih organizacij občine, 19 odborov občinske skupščine, 31 članov raznih komisij in svetov, 4 so poslanci itd., da o krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah sploh ne govorimo. Borci skušajo povsod s svojim aktivnim delom uveljavljati načela, za katera so se bojevali, so med prvimi, ki nastopajo proti izkrivljanju samoupravnih pravic. Skratka, naš članj borci se povsod zavzemajo za vsaki napredek v korist skupnosti, družbe kot celote. To je tudi naša osrednja naloga, ki smo si jo zabeležili tudi v sklepe sedanje skupščine na prvo mesto s poudarkom, naj se naši člani še vnaprej vključujejo v vse organe in mehanizme in tam najaktivneje rešujejo politične in družbeno-gospodarske probleme.«

»Kako pa je s stanovanji za borce?«

»Če bi ne bilo fluktuacije, preseljevanja sem in tja, bi že imeli v glavnem rešeno za vse kritične, resnično potrebne primere. Tako imamo po naši evidenci še 48 nerešenih primerov. Trenutno imamo na banki vredenih milijonov dinarjev, ob katerem bomo dobili še potrebne kredite. Imamo vložene prošnje za 36 lokacij za nove hiše, in sicer za 6 graditeljev v Bohinju, za 16 na Bledu in za 14 zazidalnih parcel na radovljiškem območju. Upamo, da bomo z zgraditvijo teh 36 stanovanj iz sklada za borce in še 14 stanovanj iz sklada za upokojece ter z garsonjera-

Janez Strgovšek

mi v Domu upokojecev v Radovljici v celoti rešili stanovanjsko vprašanje borcev na našem območju.«

Z nalogami, problemi in težavami pa, kot sodi Strgovšek, ni in ne bo nikdar konca. To je razumljivo. Razvoj teče, prinaša nove potrebe, nove naloge. Sem sodi vključevanje borcev, a teh je 3167, v organizacijo vseljidske obrambe. Prav tako je važno pisanje zgodovine NOB. Ta je že dalj časa v teku, vendar pa živi viri vse bolj usihajo (v zadnjih dveh letih je umrlo 133 borcev!) in je zaradi tega nujno to delo pospešiti. V zgodovini pa ne pojmujejo ozko zgolj borbe, marveč tudi vzporedno izgradnjo ljudske oblasti, koncentracijska taborišča in celotno rast nove družbe z OF na čelu. Zato bodo osnovali ustrezen organ, komisijo ali sekcijo, ki naj bi to delo uskladila v širšem smislu in usmerjala delo pri zbiranju in pisanju zgodovine.

Pri negovanju in razvijanju revolucionarnih tradicij se zavzemajo za take metode dela, ki bodo prilagojene mlademu človeku, da se tako poglubi in utrdi sodelovanje z mladino. Namen tega pa je, da bi pridobitve revolucije postale moralna in etična vrednota naše družbe.

K. Makuc

Naša skupna šola

Ob sodelovanju republike in občine Idrija so v Cerknem začeli široko akcijo za gradnjo osnovne šole, ki je tam zelo potrebna. Vendar ne gre za navadno šolo. Gre za objekt, ki bo hkrati spomenik ne le po imenu, marveč tudi po svoji vlogi. Razen sodobne osnovne šole bo tam tudi žarišče revolucionarnega idejnega izobraževanja z ustreznimi muzejskimi zbirkami. Gre namreč za šolo, ki naj bi nadaljevala tradicijo političnega razrednega izobraževanja nekdanje partijske šole, ki je tam bila v času okupacije in dala za našo Gorenjsko in Primorsko prve kadre — aktiviste, organizatorje prvih zarodkov naše oblasti, samostojnega revolucionarnega dela.

Komunistična partija je namreč v takratnih najtežjih časih in razmerah v najstrožji tajnosti organizirala vrsto tečajev in tako usposabljala svoj kader. Takoj jeseni 1943. leta, po kapitulaciji Italije, so tako partijsko šolo organizirali tudi na Primorskem. Sprva je bila na Vojskem, zatem pa v Cerknem in po okoliških krajih. Skoraj vsi naši takratni voditelji in organizatorji odpora in izgradnje oblasti na Gorenjskem so iz te šole v Cerknem prinesli moralno in organizacijsko moč. Šesti tečaj je bil zaradi izjave napaden. Bilo je to

27. januarja 1944 in 47 mladih revolucionarjev je padlo.

V spomin na te žrtve in na središče vsega revolucionarnega delovanja, ki je bilo takrat v Cerknem (mala Moskva, kot so rekli partizani), so preživel tečajniki iz tistega dogodka izrazili željo, da bi zgradili spomenik ali objekt večjega pomena. Predlog je zajel širino. Tako je v pokroviteljskem odboru 42 vidnih današnjih političnih in družbenih delavcev republike in takratnih partizanskih voditeljev.

Kot vir sredstev za gradnjo šole je na prvem mestu tako imenovani borčevski in partijski dinar, se pravi iz nabitve akcije med nekdanjimi borci, komunisti, gojenci takratne šole na širokem območju, kar je tudi takrat šola zajemala. Prav tako pričakuje prispevke od delovnih organizacij, občinskih skupščin vse naše republike. Prispevkj se že stekajo na žiro račun 5202-652-66 pri SDK Idrija — Sklad za izgradnjo osnovne šole Cerkno.

Upoštevaajoč, da je bila takratna partijska šola in Cerkno nasploh naše središče in šola revolucije, naša skupna šola in priprava na nove, današnje čase — zlasti to velja za našo Gorenjsko — potem organizatorji upravičeno pričakujejo sodelovanje Gorenjske, kot je bilo to v naših najtežjih časih. K. M.

Sodelovanje Kamnik — Gendringen

Pred štirimi leti sta se pobratili mesti Kamnik in Gendringen na Nizozemskem. Prve stike med mesti so vzpostavili pevci. Mešani pevski zbor iz kraja Ulft pri Gendringen na Nizozemskem je pred štirimi leti prvič gostoval v Kamniku, naslednje leto pa je prvo slovensko pevsko društvo Lira iz Kamnika gostovalo v Gendringen.

1968. leta sta Kamnik in Gendringen izmenjali delegacijo na občinski ravni. Pred-

stavniki kamniške občine so prisostvovali v Gendringen u otvoritvi kulturnega doma s knjižnico in letovadno dvorano, Nizozemci pa so vrnili obisk ob občinskem prazniku Kamnika.

Lani je iz kamniških osnovnih šol in gimnazije letovalo 40 učencev na Nizozemskem, prav toliko nizozemskih učencev pa je letovalo v Kamniku (od tega deset dni na Jadranskem morju). Nizozemski šolarji so med drugim obiskali Veliko planino, kamniški muzej, muzej revolucije v Ljubljani in Portorož.

Kamniški šolarji, ki so letovali na Nizozemskem, so po vrnitvi pisali pismeno nalogo z naslovom »Dežela in ljudstvo Holandije«, nizozemski šolarji pa so pisali o Jugoslaviji.

Najboljši spisi so bili nagradjeni s knjižnimi nagradami, ki so jih podelil ob dnevu OF. Nagrade je podelil častni konzul Nizozemske v Ljubljani Vinko Bertonec. Nagradjeni so bili: Mojca Založnik, dijakinja gimnazije; Marija Podobnik, dijakinja in Srečko Podbevšek, dijak.

J. Vidic

Krvodajalska akcija v Kamniku

V kamniški občini bo letos dvakrat krvodajalska akcija, in sicer od 13. do 15. maja ter 23. do 24. decembra. Rdeči križ Kamnik se na akcijo že pripravlja, o tem pa so obveščene tudi vse delovne organizacije in občani.

Poglejmo še, koliko je bilo v zadnjih letih krvodajalcev. 1967. leta je bilo prijavljenih

1050, naslednje leto 1227 in lani 1385 krvodajalcev. Podatki kažejo, da število prostovoljnih krvodajalcev nenehno raste. Sicer pa je število krvodajalcev v kamniški občini nad republiškim povprečjem. Od 1963. leta, ko so začeli deliti značke kot priznanje za večkratno dano kri, sta v občini prejeli zlato značko

102 osebi (ker so dali kri desetkrat ali pa večkrat), 395 občanov pa je dobilo srebrno značko.

Na nedavni seji skupščine občine Kamnik so odborniki sprejeli resolucijo o krvodajalstvu in predlog za izboljšanje akcije v občini. Upamo, da bo tudi letos več krvodajalcev kot druga leta. J. V.

Žito

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31 —
telefon 22-053

vam nudil:

- najkvalitetnejšo belo, ajdovo, rženo in koruzno moko
- testenine bačvanka
- vse vrste živalskih krmlj po zelo ugodni ceni

Pred gradnjo šol in vzgojno-varstvenih ustanov v kranjski občini

Uresničitev programa — naložba za naše otroke

Pogovor s poslancem republiškega zbora in predsednikom koordinacijskega odbora za pripravo in izvedbo programa tovarišem Martinom Koširjem

Splošni zbor občine in občinska skupščina sta minuli petek popoldne sprejela dopolnjeni oziroma izpopolnjeni predlog programa izgradnje šol in vzgojno-varstvenih ustanov, ki ga je pripravil koordinacijski odbor. Sklenila sta tudi, da se bodo občani o uresnitvi programa izrekli na referendumu o samoprispevku, ki bo 30. in 31. maja. Po seji splošnega zbora smo zaprosili za pogovor predsednika koordinacijskega odbora Martina Koširja.

»Tovariš Košir, Kranj ima že določene izkušnje pri gradnji šol. Povejte nam, prosim, kako je bilo ob prvem referendumu o gradnji šol v občini?»

»Občinska skupščina se je s problemom šolskih prostorov v mestu oziroma v občini srečala že 1964. leta in še prej. Ker je takrat pouk v šolah potekal v treh, ponekod pa celo v štirih izmenah, smo na zahtevo občanov na zborih volivcev in odbornikov v skupščini začeli razmišljati, kje in kako dobiti denar za izgradnjo novih šol. Računali smo na morebitne kredite in udeležbo republike pri gradnji, vendar smo kmalu ugotovili, da po tej poti ne bomo mogli uresničiti programa oziroma rešiti vse bolj pereč problem. Zato smo se obrnili k občanom. Edina rešitev za hitro izgradnjo šol je bil samoprispevek občanov, prispevek delovnih organizacij in sredstva občinske skupščine. Mnenja o takšnem načinu financiranja so bila takrat precej deljena. Spominjam se, da so nekateri zunaj občine zelo kritično ocenjevali naše stališče. Menili so, da to ni stvar občanov, ampak družbene skupnosti, da posegamo v življenjske zadeve ljudi, da jim odvzemamo kos kruha itd. Po drugi strani pa so nas mnogi tudi podpirali. No, referendum je takrat uspel. Zgradili smo šole in tako postavili osnovo, da se sedaj lažje odločamo za nadaljnje reševanje tega vprašanja. Pa ne le to. Kranju, kot prvemu v državi, so kmalu sledili takšni samoprispevki tudi drugod po Gorenjskem, Sloveniji in Jugoslaviji. Kot vem, so za tovrstno dejavnost do sedaj tudi povsod uspešni, ponekod celo večkrat.»

»Znano je, da je koordinacijski odbor prvotni predlog programa na podlagi dosevanih razprav uskladil in delno dopolnil. To je pone-

kod v občini vzbudilo različna mnenja. Kaj menite o tem in o dokončni uresnitvi sprejetega programa?»

»Program smo delali skoraj dve leti in v vseh dosevanih razpravah so ga podprli in se zavzeli zanj. Celotno več. Do sedaj je v razpravah sodeloval skoraj vsak deseti občan in med tremi variantami financiranja so se ljudje že opredelili za prvo — samoprispevek. In čeprav ni bilo pripomb na celotni program, je razumljivo, da so bili glede na program osemletnega šolanja, število otrok, razvoj in urbaniziranost naselij ponekod upravljenci spreminjevalni predlogi. Le-te smo uskladili, saj namen koordinacijskega odbora ni bil, da bi občani le potrdili prvi predlog programa. Res pa je, da je bilo največ razprav okrog Predoselj in Kokrice, čeprav bo v obeh

krajih z naraščanjem prebivalstva oziroma potreb moč v prihodnje predvidene objekte spremeniti v osemletke. Sicer pa mislim, da je prav, da je splošni zbor občine naložil koordinacijskemu odboru, da do konca gradnje šol v Predosljah in na Kokrici (do 1975. leta) reši tudi to vprašanje. Rad pa bi ponovno poudaril, da eden ali dva objekta pomenita le del celotnega programa (vseh objektov je namreč 18 na območju občine) in to ne bi smelo vplivati na uresničitev programa. Zato pozivam vse občane, da se 30. in 31. maja udeležijo referendumu in glasujejo za samoprispevek kot najugodnejši način financiranja izgradnje.»

»Sedanji program zagotavlja, da bi po 1975. letu bilo v varstvu 30 odstotkov šolskih in 20 odstotkov predšolskih otrok, v vseh šolah pa eno in polizmenski pouk.

Kaj to pomeni za nadaljnji družbeni razvoj v kranjski občini?»

»V okviru Gorenjske, Slovenije in Jugoslavije ima kranjska občina v prihodnje prav gotovo velike razvojne možnosti in naloge. Med mnogimi naj omenim samo turizem, promet, terciarno dejavnost itd. Vse to pa bo terjalo tudi sposobne ljudi. Z novimi šolami in varstvenimi objekti bomo odpravili oziroma zmanjšali predvsem tudi socialne razlike, ki so med neenakimi možnostmi šolanja v mestu in na vasi. Konec koncev pomenijo novi šolski in vzgojni objekti tudi večjo možnost za zaposlevanje mladih v šolstvu; potrebnih bo namreč vrsta novih prosvetnih delavcev. In čisto resno pomislimo, mar uresničitev programa ne pomeni najboljše naložbo in najlepše darilo za boljše življenje naših otrok?» A. Zalar

Precejšen porast porabljenih sredstev

Celotni dohodek, porabljenih sredstva in dohodek so trije pomembni elementi iz bilance poslovanja delovnih organizacij. Presežek celotnega dohodka nad porabljenimi sredstvi je dohodek. Gibanje celotnega dohodka in porabljenih sredstev torej določa višino dohodka in prek nje v mnogočem uokvirja tudi razdelitev dohodka.

Glede na stalno naraščanje cen v preteklem letu, ki pa seveda tudi letos še ni izostalo, je bilo že pred izdelavo sklepnih računov povsem realno pričakovati, da se bodo porabljenih sredstev delovnih organizacij dokaj povečala tudi na ta račun. (Najpomembnejše postavke med porabljenimi sredstvi so porabljeni material in storitve, amortizacija, vrednost substance na začetku leta in zlasti pri trgovinskih delovnih organizacijah tudi nabavna vrednost trgovskega blaga). Ta predvidevanja so nam sklepni računi delovnih organizacij samo še statistično podkrepili. Torej ne gre tu beseda samo o tistem povečanju porabljenih sredstev, ki je nastala zaradi povečane obsega poslovanja. Če bi bil pri poslovanju gospodarskih organizacij v preteklem letu prisoten samo ta vpliv, bi bila razmerja med posameznimi elementi iz bilance uspeha in stanja dokaj

bolj stabilna kakor pa so sicer. Ob primerjanju z nekaterimi smiselno primerljivimi elementi je namreč opaziti sorazmerno hitrejšo povečevanje porabljenih sredstev. To težnjo je mogoče razvideti tudi iz statističnega materiala bilanc uspeha in stanja za 46 pomembnejših gospodarskih organizacij iz kranjske občine.

Omenjene gospodarske organizacije se po svoji dejavnosti uvrščajo na vsa gospodarska področja; 14 gospodarskih organizacij je s področja industrije, 4 s področja kmetijstva, ena je gozdno-gospodarska organizacija, tri gospodarske organizacije so s področja gradbeništva, 4 s področja prometa, 11 s področja trgovine, 7 je obrtnih podjetij in dve gospodarski organizaciji sta s področja komunale.

Od tako predstavljenih gospodarskih organizacij so v letu 1969 imele manjši celotni dohodek kakor v letu 1968 kar 4 podjetja, 2 gospodarski organizaciji sta imeli tudi manjša porabljenih sredstev in šest podjetij tudi manjši dohodek. Od tisti štirih podjetij, ki so imele manjši celotni dohodek (in obenem tudi dohodek), pa sta bili dve gospodarski organizaciji, katerih vrednost porabljenih sredstev je bila preteklo leto večja kakor v letu 1968.

Od 46 gospodarskih organizacij jih je bilo po podatkih iz sklepnih računov 22 takšnih podjetij, kjer so se porabljenih sredstev bolj povečala kakor pa se je povečal celotni dohodek. Nekaj podjetij pa je imelo enako povečanje tako celotnega dohodka kakor porabljenih sredstev.

Razpon povečanja celotnega dohodka porabljenih sredstev in dohodka posameznih omenjenih gospodarskih organizacij je bil sorazmerno velik. Do devet odstotkov večji celotni dohodek kakor v letu 1968 je imelo lani 9 podjetij, v mejah od vključno deset do 24 odstotkov je povečalo celotni dohodek 17 podjetij, in nad 25 odstotkov 16 podjetij. Do zaključno 9 odstotka večja porabljenih sredstev je imelo 10 podjetij, od 10 do 24 odstotkov 14 podjetij, in nad vključno 25 odstotkov večja porabljenih sredstev je imelo 20 podjetij. Glede na povečanje dohodka pa so se pomembnejše delovne organizacije s področja gospodarstva v kranjski občini razdelile takole: do devet odstotkov večji dohodek je imelo 10 podjetij, od deset do 24 odstotkov 12 podjetij in nad 25 odstotkov večji dohodek 18 podjetij.

ABC

Varčujmo
za
lasten dom

pri
Gorenjski
kreditni
banki

Ob 25-letnici osvoboditve Dachaua

Dan, ko smo pobili policijske pse— Jokali smo od veselja — Kako je videl in doživel osvoboditev Dachaua Jeseničan Mirko Dime

33.000 internirancev v taborišču Dachau je težko pričakovano osvoboditev. Čeprav so bile v taborišču obupne razmere, so se vsi zanimali za vsako podrobnost na fronti. Vsak neuspeh nemške vojske je vtil ljudem upanje, da se bo zrušila Hitlerjeva tiranija. Dnevno so po taborišču krožile resnične in neresnične vesti, ki smo jih z veseljem premelevali. Dobre novice o zmagah zaveznikov na frontah so bile kot hrana.

Zadnje dni aprila 1945. leta smo v daljavi zaslišali grmenje topov, ki se je nenehno bližalo. Bližala se je svoboda, po kateri smo koprnili dolga štiri leta, nekateri pa še dlje. Poveljstvo taborišča nas je dvakrat nameravalo poslati v drugo taborišče. Obakrat so nas po večurnem stanju na »apelplacu« nagnali nazaj v barake. Odpeljali so le nemške zapornike in jih 40 km od taborišča postrelili. Teh so se esesovci pred zlomom tretjega rajha najbolj bali, saj bi le-ti pričevali zoper morilce in nosilce novega reda. Bali smo se, da bodo tudi nas postrelili. Danes vemo, da so dobili taka navodila, ki pa jih zaradi splošne zmede ob razsulu niso mogli pravočasno uresničiti. Zadnji dan v aprilu nismo smeli zapustiti barak. Nestrpnost smo čakali.

Popoldne smo v bližini zaslišali odmeve mitraljeških rafalov. Strelji so se bližali taborišču, rasla je nestrpnost. Bomo preživeli še teh nekaj trenutkov, ki nas ločijo od svobode, še teh nekaj korakov, ki nas ločijo od osvoboditeljev.

»Američani so tu — svoboda, tovariši, svoboda prihaja!« smo slišali radostne kliče. Izhodna vrata so bila premajhna; vsak je želel biti čimprej zunaj, da bi pozdravil osvoboditelje. Ker nismo

mogli skozi vrata, smo poskakali skozi okna. Tudi najbolj oslabiljeni so zbrali poslednje moči ter s pomočjo drugih hiteli Američanom naproti.

Po tolikih letih trpljenja je bilo težko verjeti, da je to res. Američani so bili pred taboriščem. Mar sanjamo, tovariši? Je mogoča resnica, da oholi esesovski vojaki, ki so še vedno v stolpih z mitraljezi, molčijo? Jokali smo od veselja, se objemali, nosili osvoboditelje na rokah in vzklikali osvoboditeljem v pozdrav. Odmevale so pesmi vseh narodnosti, vriske so prestrezali rafali. Vse to smo počenjali ob splošni nevarnosti, da esesovci v stolpih začno kositi z mitraljezi po dvorišču. A kdo je tedaj mislil na to?

Pri glavnem vhodu je bil prvi stolp. Ko so prišli Američani, so z dvignjenimi rokami zlezli iz stolpa in se vdali. Vdrli smo v spodnje prostore pri vhodu in izklopili električni tok. Poskakali smo čez ograje na ameriške vojake in jih skoraj razorožili. Hoteli smo sami obračunati z esesovci, ki so nam štiri leta pili kri. V desetih minutah so bili vsi stolpi prazni, ob vzhodu pa so ležala negibna trupla zelenih vojakov, čuvarjev in ustvarjalcev fašistične tiranije.

Vdrli smo v skladišča. Marsikdo je umrl, ker mu skrčen želodec ni prenesel toliko hrane. Pobili smo policijske pse. Nekateri so dobili v skladišču lesni špirit in ga pili. Nesrečnejem ni bilo pomoči. Pomrli so na cestah med barakami. Prvo noč sploh nismo spali. Vse do jutra smo kovali načrte za bodočnost; za pot do doma, do družine, prijateljev, znancev, do domače vasi.

Naslednji dan je bil prvi maj. To je bil najlepši praznik za vse internirance, najlepši prvi maj v mojem življenju. Vihrale so zastave vseh narodnosti. Le kje in kdaj so interniranci sešili toliko zastav? Sam sem bil med njimi, pa tega nisem vedel. Krojači, ki so jih šivali vso noč, jih menda niso mogli v eni noči sešiti toliko, kot jih je drugi dan plapolalo svobodi in delavskemu prazniku v pozdrav. Naši krojači so skoraj za vse izdelali titovke.

Še vedno pa smo morali ostati v taborišču. Pod poveljstvom nekega francoskega generala smo sami skrbeli za red in disciplino. V upravi je imela vsaka narodnostna skupina svoje predstavnike. Jugoslovani smo ustanovili jugoslovanski komite in se ravnali po skupnih navodilih vodstva taborišča.

V taborišču je bilo veliko hudo izčrpanih ljudi. Nekateri sploh niso mogli stati, da bi pozdravili osvoboditelje. Prostovoljno smo šli urejati prostore za te ljudi, ameriška vojska pa je dala zložljive postelje in zdravnike. Tudi nemški zdravniki so morali zdraviti internirance. Kljub požrtvovalnosti in skrbi za bolne tovariše zdravniki niso mogli rešiti vseh. Mnogi so umrli prvi, drugi, tretji dan svobode. Pred krematorijem se je večal kup mrličev. Ker zadnji teden nemške vladavine v taborišču krematorij ni deloval, se je tod nabralo prek 3000 trupel.

Prve dni smo odkrili več esesovcev, ki so se preoblekli v obleke taboriščnikov, pa tudi nekaj surovih kapojev, oziroma vodij delovnih enot je bilo vmes. Približno deset dni po osvoboditvi so v mestu Dachau ujeli enega izmed po-

veljnikov (raportführerja) taborišča. Prepoznala sta ga dva Francoza, ki sta se skozi mesto peljala v ameriškem vojaškem džipu. Višji eses oficir je bil seveda v civilni obleki. Takoj so ga aretirali in pripeljali v taborišče. Ko so interniranci to zvedeli, so pridrveli na vhodna vrata, da še enkrat vidijo krvoločno zver. Moral se je preobleči v jetniško uniformo. Frizer ga je ostrigel po sredini glave, tako kot so bili na njegovo povelje ostrizeni interniranci. Kot na razstavi so ga postavili na balkon pri vhodu, da smo ga lahko vsi videli. Priznal je, da je dal na svojo pest pomoriti 92 ruskih oficirjev še preden so prestopili vhodna vrata taborišča Dachau. Potem so ga zaprli v bunker in nekaj dni zasliševali. Čez teden dni je moral pred krematorijem nakladati mrliče in jih pokopavati. Ameriški vojaki so v taborišču h krematoriju pripeljali tudi nemške civiliste, ki

so prav tako morali nakladati in pokopavati mrliče, da bi vedeli in osebno videli, kaj se je v taborišču dogajalo. Ko je bil pred krematorijem naložen poslednji mrlič, so »raportführerja« obesili in ga kot poslednjega naložili na voz in odpeljali. Poveljnik taborišča Weis si je sam vzel življenje takoj ob osvoboditvi taborišča.

Bili smo svobodni, toda hrepeneli smo po domu. Čez mesec dni smo le dočakali dan, ko smo se Jugoslovani v treh skupinah vrnili v domovino. Tedaj sem sklenil: slovenska zemlja, nikdar več te ne zapustim. Takšna kot si, takšno te imam rad. Bilo je preveč domotožja, preveč bolečin, preveč ponižanja in trpljenja, da bi pozabil, kako sem želel in koprnal po domači, slovenski zemlji.

Po pripovedovanju Mirka Dime z Jesenic zapisal Jože Vidic

Obisk v taborišču Rawensbrück

25. aprila je bila vzhodno od Berlina v nekdanjem ženskem koncentracijskem taborišču Rawensbrück proslava ob 25. obletnici osvoboditve taborišča. Proslave so se udeležile številne žene iz SZ, Italije, Avstrije, Francije, Poljske, Nemčije, Norveške, Češkoslovaške in Jugoslavije. Jugoslovansko delegacijo, ki je štela 44 žena, sta vodili Mira Popova in Danila Gril. Jugoslovanske žene, med katerimi je bilo največ Slovenk (s področja, ki so ga med vojno okupirali Nemci) so položile venec na spomenik. Na proslavi so govorili predsednica vzhodnonemškega komiteja taborišča Rawensbrück, predsednica mednarodnega komiteja iz Francije in predstavnik sovjetskih osvoboditeljev taborišča.

M-d zadnje vojne je bilo v tem koncentracijskem taborišču zaprtih prek 2000 Jugoslovanek. Ob 25. obletnici osvoboditve tega taborišča je potovanje naših žena (predstavnice jugoslovanskih internirank) organizirala komisija bivših političnih zapornikov in deportirancev pri ZZR NOV Slovenije.

A. Z.

Rawensbrück

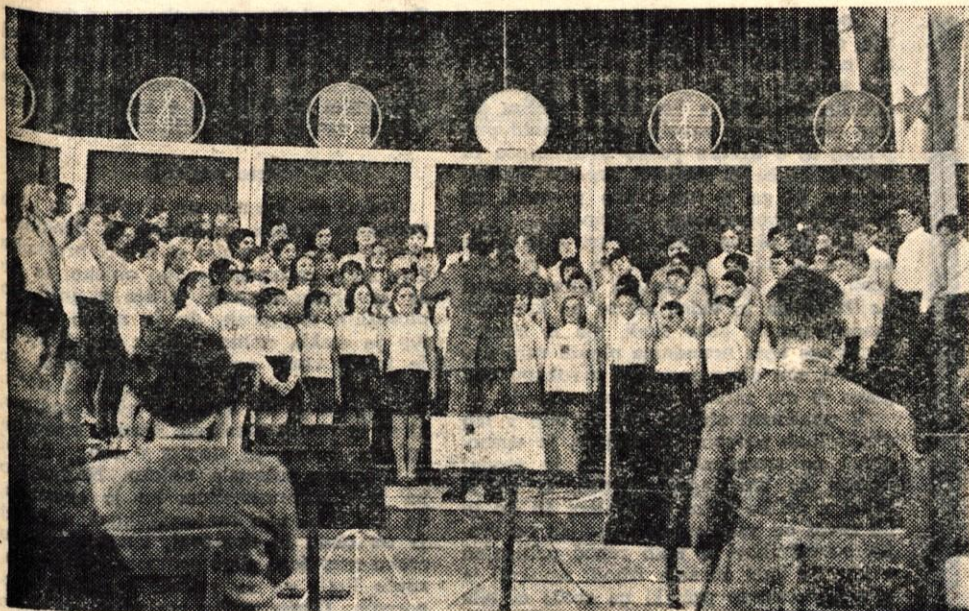
agrotehnika

EXPORT — IMPORT, LJUBLJANA, TITOVA 38

obvešča vse kupce, da tudi letos sodeluje na sejmu Alpe-Adria v Ljubljani od 8. do 18. maja 1970 v hali B (Jurček) na Gospodarskem razstavišču.

Poleg ostale opreme nudimo kosilnice alpina, rondine, vogel-noot, samokolnice, prikolice mengele, cisterne za gnojevko in privezovalešča za govedo znamke Creina ter opremo za vrtilčkarje kot ročne in motorne parkovne kosilnice MAC.

Se priporočamo za obisk

Z nedeljske revije pevskih zborov v Železnikih — Foto: F. Benedik

Mladi pevci navdušili

Nedeljska revija mladinskih pevskih zborov je med prebivalci Železnikov zbudila zares izjemno zanimanje, saj so do zadnjega kotička napolnili telovadnico tamkajšnje osnovne šole. Dobri dve uri trajajoč program, v katerem sodelovalo 13 skupin iz številnih različnih krajev občine, stih različen krajev občine, pri čemer si razen pokrovitelja pristaja predsednika občinske

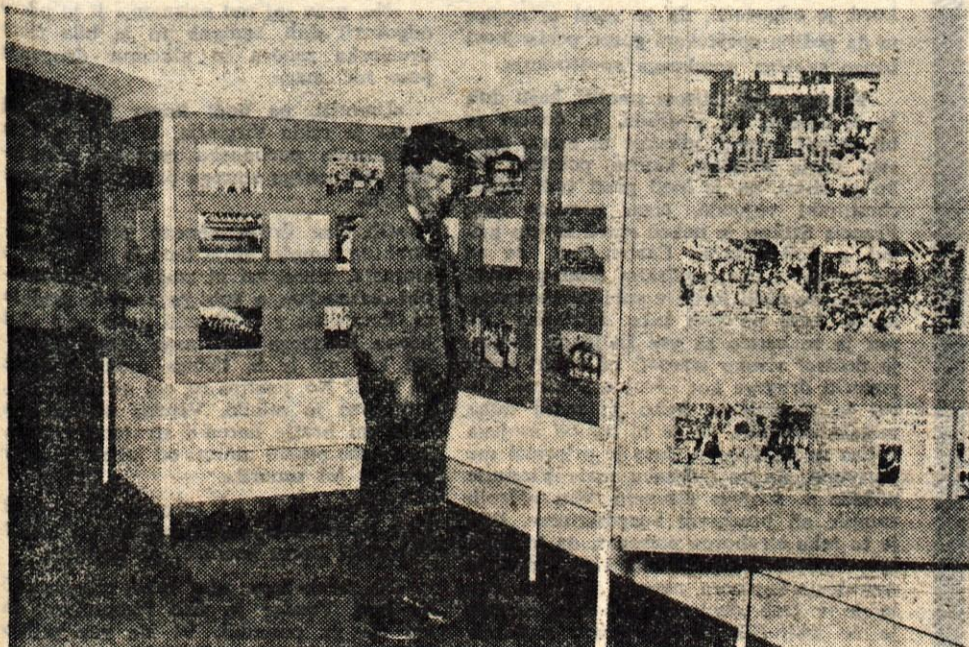
skupščine Zdravka Krvine in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij ogledala tudi svetovalec za glasbeno vzgojo pri republiškem zavodu za šolstvo Pavle Kalan ter znani skladatelj Radovan Gobeč, Revija, posvečena 25-letnici osvoboditve, naj bi pokazala, kakšna je dejanska raven mladinske zborovske glasbe v občini.

Reči moramo, da so bili organizatorji kulturnega dogodka, ki bo tako nastopajočim kot tudi občinstvu bržkone ostal še dolgo v spominu, povsem kos svoji nalogi. Koncert je potekal brez zastojev. Navzoči so mlade pevce nagradili z burnim ploskanjem. Zlasti sta se jim prikupila zbora iz Zirov in s posebne šole Škofja Loka, pozornost strokovnjakov pa je pritegnila tudi odlična priredba za harmonikarski orkester iz Železnikov, katere avtor je Ladislav Leško.

Po končani reviji so pokrovitelj, pevovodje, glasbeni delavci in predstavniki družbenopolitičnih organizacij imeli krajši sestanek, na katerem so med drugim izmenjali mnenja o glasbenem pouku mladih ter preučili možnost nadaljnega razvoja zborovskega petja v občini. (-ig)

Kulturne vesti

KRANJ — V galeriji Prešernove hiše bodo prihodnji petek, 15. maja, ob 19. uri zvečer odprli razstavo del akademskega slikarja Jožeta Mešiča iz Trbovelj. Ta mladi likovnik je doslej priredil že tri samostojne razstave: v Ljubljani (1965), Trzinu (1968) in Trbovljah (1970). Sodeloval je tudi na skupinskih razstavah v Trzinu, Kranju, Škofji Loki, na Bledu, v Trstu in v Ste Marie aux Mines. Kranjskim ljubiteljem likovne umetnosti se bo predstavil s serijo industrijskih pejzažev. Kulturni dogodek, ki ga organizira Gorenjski muzej, sodi v okvir prireditev ob 25. obletnici osvoboditve. (-ig)

V galeriji Mestne hiše v Kranju je razstava Kranjska občina 1945—1970. — Foto: F. Perdan

TISKARSTVO NA GORENJSKEM

(Nadaljevanje)

Pripoved o prvi gorenjski tiskarnici lahko popestrim s posebno prijetno vestjo: v hiši tiskarja in knjigoveza Ignacija Reša so ohranili del Prešernovega pohištva — visoko omaro za obleko!

PREŠERNOVA OMARA

Oče prvega tiskarja v Kranju Vaclav Reš (avstrijske matice ga seveda pišejo »Wenzel Resch«), se je rodil l. 1812, v Freienpitzu (nisem še utegnil zvedeti za česko ime tega kraja) na Moravskem. L. 1842. se je naselil v Kranju in si najel stanovanje v hiši pri zgornjih mestnih vratih (danes Maistrov trg 10). Tu je živel z družino in opravljal svojo knjigoveško obrt.

Družinska tradicija ve povedati, da so tudi Reševi po pesnikovi smrti od njegove sestre Katre, kot neposredni sosedje, odkupili dva kosa Prešernovega pohištva — omaro za obleko in sobno kredenco. Vnuč starega Reša, moj sogovornik Nace Reš (rojen l. 1900), mi je še zatrdil, da se spominja, kako so v družini že izza njegovih mladih let govorili o »Prešernovi omari« kot o neki posebnosti hišne opreme.

IGNACIJ RES

To je ime prvega tiskarja v Kranju in hkrati prvega na Gorenjskem. Sin knjigoveza Vaclava Reša se je tudi sam izučil knjigoveške obrti. Vendar sin njegov, Nace Reš, sporoča novo dejstvo: da je bil oče tudi izučeni tiskar in ne le knjigovez. To bo držalo že s stališča tedanjih oblasti, ki so koncesije za tiskarsko obrt le nerade izdajale. Zahtevale so predvsem strokovno usposobljenost. Zato seveda ni mogoče verjeti, da bi koncesijo za prvo kranjsko tiskarnico dobil neki knjigovez brez tiskarskega znanja.

ČRKE IN KRUH

D rug popravek naših sodanji vednosti o prvem kranjskem tiskarju Ignaciju Rešu (1864—1902) velja skoro šaljivemu opisu stare kranjske tiskarnice: »močno izrabljen tiskalni stroj in pičlo črkovno gradivo, ki je bilo spravljeno kar v vžigalnih škaticah, nista mogla kaj prida poseševati Reševе tiskarske dejavnosti. — Zato je umevno, čeprav za današnje pojme težko združljivo, da se je Reš poleg knjigoveštva in tiskarstva bavil tudi s prodajo kruha in žemelj. —

Sin prvega tiskarja v Kranju pa ve, ker je bil sam tiskar in dolgoletni tiskarniški faktor, povedati o teh stvareh drugače: tisto o vžigalnih škaticah ni nič posebno ne navadnega; tudi v večjih tiskarnah imamo še dandanes kake redke in posebne tiskarniške znake spravljene v takih ali drugačnih škaticah. Ker jih pač le malokdaj potrebujejo in ker so taki znaki (npr. kaki naglasi, črke tujih črkopisov, manj pogostna ločila ipd.)

Tisto glede žemelj pa tudi ni tako dobesedno jemati: tiskar Reš je le občasno opravljal take usluge bližnjemu sorodniku, ki je bil pek pa sam ni imel tako ugodnega prodajnega prostora ob najprometnejši kranjski ulici. In je zato kdajpakdaj naprosil sorodnika Reša, da je zanj tudi žemlje mimogrede prodajal. Sicer pa v onih patriarhalnih časih kaj takega ni bilo nič posebnega. Delo in kupčija tedaj nista bila kaj sramotnega. Skrb za družino je bila prva. Stari Reš, ki je vzgojil kar štiri sinove, si je pač pomagal kot je vedel in znal. Vsekakor pa vedno le s poštenim delom.

(Nadaljevanje sledi)

Črtomir Zorec

V tej hiši (Kranj, Maistrov trg 10) je bila v pritličnih prostorih (od leta 1888 do leta 1899) prva gorenjska tiskarnica, last Ignacija Reša.

Razpis

republiškega sekretariata
za notranje zadeve v Ljubljani

za sprejem 160 učencev v strokovno
šolo za notranje zadeve v Ljubljani,
v odsek za miličnike-kadete

Pogoji za sprejem:

Razpisa se lahko udeležijo moški, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da so uspešno končali osemletno osnovno šolo,
- da niso starejši kot 17 let.
- da so telesno in duševno zdravi,
- da zoper nje ni bil izrečen vzgojni ukrep in da niso v kazenskem postopku,
- da obvladajo slovenski jezik,
- da imajo pismeno privoljenje staršev.

ZACETEK IN TRAJANJE ŠOLANJA

Pouk na šoli se začne 7. septembra 1970 in traja tri leta.

Pravice in dolžnosti učencev:

Kandidati, ki bodo sprejeti v šolo, bodo imeli pravico do brezplačnega stanovanja in hrane v šolskem internatu, do uniforme, obutve, perila, učnih pripomočkov, zdravstvenega in invalidskega zavarovanja ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe.

Absolvent šole je oproščen služenja vojaškega roka in mora po končanem šolanju delati v organih za notranje zadeve najmanj šest let.

O pravicah in dolžnostih učencev se ob sprejemu v šolo sklene pogodba.

Po končanem šolanju se prizna absolventu srednja strokovna izobrazba.

KAKO NAJ SE KANDIDATI UDFLEZIJO RAZPISA

Kandidati, ki se želijo udeležiti razpisa, naj pošljejo najbližji postaji milice takoj, najpozneje do 1. julija, naslednje dokumente:

1. prijavo za vpis v šolo na obrazcu 1,20, kolikovo s 1,00 din, ki jo morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati dokaz o privoljenju staršev;
2. spričevalo o končani osemletni osnovni šoli; tisti, ki 8. razred še obiskujejo, naj prilože spričevalo 7. razreda; ob prihodu na izpit pa morajo kandidati prinesiti originalno spričevalo o končani osemletni osnovni šoli;
3. potrdilo, da zoper kandidata ni bil izrečen vzgojni ukrep;
4. potrdilo, da kandidat ni v kazenskem postopku;
5. pismeno priporočilo in mnenje šole, v kateri se je zadnje leto šolal.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse pogoje v razpisu, bodo poklicani na zdravniški pregled in sprejemni izpit. Sprejemni izpit obsega: preizkus znanja iz slovenščine, psihološko testiranje in preizkus telesne zmogljivosti. Sprejemni izpiti bodo v strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani v mesecu juniju in v prvi polovici julija. O datumu bodo kandidati pismeno obveščeni.

Pri sprejemu imajo prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in tisti, ki bodo pri sprejemnem izpitu dosegli boljši uspeh.

Vsa pojasnila daje strokovna šola za notranje zadeve Ljubljana, Tacen, tel. št. 51-737 ali 312-227, in postaje milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE
LJUBLJANA

Sedaj je duh že izgubil sleherno upanje, da bi sploh še lahko s čim prestrašil to neotesano ameriško družino. Ostalo mu je zgolj to, da je taval po hodniku v debelih copatah, s kosmatim rdečim šalom okrog vratu zavoljo strahu pred preprihom in s kratko puško kremenjačo za primer, če bi ga dvojčka napadla. Zadnji udarec, ki ga je nepopisno prizadel, pa je dobil devetnajstega septembra.

Bilo je okrog četrta na tri zjutraj, in kolikor je lahko ugotovil, so vsi globoko spali. Toda ko je usmeril korake proti knjižnici, da bi videl, ali so po krvavem madežu ostale kakše sledi, sta iz nekega mračnega kota nenadoma planili vanj dve postavi, mu divje pomahali z rokami nad glavo in mu zatulili v ušesa: »Bu-u!«

V paničnem strahu, kar je bilo v teh okoliščinah povsem razumljivo, je strmo glavlil po stopnicah, tedaj pa je spodaj naletel na Washingtona Otisa, ki ga je čakal z veliko vrtno brizgalko. In ko je bil revež od vseh strani obkoljen od svojih sovražnikov in tako rekoč pritisnjen v kot, je imel en sam izhod: smuknil je v veliko železno peč, ki na srečo ni bila zakurjena, potem pa si je moral utirati pot do svoje čumnate skozi preduhe in dimnike. Slednjič je le prišel v svoje bivališče, toda grozovito umazan, raztrgan in do kraja obupan.

Po tej nezgodi se ni več upal na nočne pohode. Dvojčka sta večkrat prežala nanj, vsako noč sta posula hodnik z orehovimi lupinami, na veliko jezo staršev in služinčadi, vendar brez uspeha. Bilo je več kot jasno, da je duh do kraja užaljen in se sploh noče več prikazati.

Toda v zadnjem trenutku je duha premagal strah pred dvojčkoma in se ni upal stopiti iz svoje čumnate. Tako je mladi vojvoda mirno spal pod velikim, s perjem okrašenim baldahinom in kraljevski spalnici in sanjal o Virginiji.

Peto poglavje

Nekaj dni kasneje sta Virginija in njen kodrolasi kavalir pojezdila na Brockleyske travnike. Virginija si je pri preskoku žive meje raztrgala jezdno obleko, in ko se je vrnila domov, je šla v grad po stranskih stopnicah, da je ne bi videli. Ko je stekla mimo sobe z gobelini, ki je imela vrata po naključju odprta, se ji je zazdelo, da je nekoga opazila notri. Misleč, da je to sobarica njene matere, ki se je včasih umaknila semkaj s svojim ročnim delom, je stopila v sobo, da bi ji sobarica zakrpalala obleko. Neznansko pa je bila presenečena ko je spoznala, da je v sobi sam cantervillski duh! Sedel je ob oknu in opazoval, kako plava po zraku razpršeno zlato orumenelega drevja, rdeče listje pa se vrtinči v dolgih drevoredih. Glavo si je naslanjal na roko in ves je bil videti do kraja obupan, tako izgubljen in tako slab, da je malo Virginijo premagalo sočutje. Čeprav je v prvem hipu hotela zbežati in se zakleniti v svojo sobo, je sedaj sklenila, da ga bo poskušala potolažiti.

»Oh, smilite se mi,« mu je rekla, »toda moji bratje odpotujejo jutri spet nazaj v Eton in potem, če se boste olikano vedli, vas nihče ne bo vznemirjal.«

»Neumno je terjati od mene, da bi

OSCAR
WILDE

Cantervillski duh

5

Poslanik Otis se je spet lotil pisanja svoje velike knjige o demokratski stranki, ki jo je pisaril že nekaj let, gospa Otisova je prirejala čajanke, ki jih je občudovala vsa grofija, dvojčka sta se vrgla na hokej, na karte in kocke in druge ameriške nacionalne igre, Virginija pa je jezdila svojega ponija in sveda jo je spremljal mladi vojvoda cheshirski, ki je prišel preživljati zadnji teden počitnic v cantervillskem gradu. Vsi brez izjeme so bili prepričani, da je duh odšel, in poslanik Otis je o tem pisal tudi lordu Cantervillu. Lord je odgovoril, da je vesel te novice in da pošilja spoštovani gospe poslanikovi izraze svojega posebnega spoštovanja.

Vendar so se Otisovi zmotili, kajti duh je še zmeraj bil v gradu. In čeprav je bil skoraj invalid, nikakor ni maral opustiti svoje strašilne službe, posebno ne, ko je slišal, da je med gosti tudi mladi cheshirski vojvoda, čigar praujec lord Francis Stilton je nekoč stavil za sto gvinej s polkovnikom Carburyjem, da se bo kockal s cantervillskim duhom. Toda zjutraj so našli lorda v sobi za kockanje, ko je ležal na tleh tako omrtničen, da mu je to ostalo za vse življenje; čeprav je doživel visoko starost, ni mogel spregovoriti drugega kot »dvojna šestica«. Torej je razumljivo, kako je sedaj duha mikalo pokazati, da še ni izgubil svojega vpliva na Stiltonove. Zato je pripravil vse potrebno, da se ljubimcu male Virginije pokaže v svojem slavnem liku »Menih vampir ali brezkrvni benediktinec«. Bila je to tako strahotna prikazen, da je stara lady Startup, ko jo je leta 1764 zagledala, zavreščala kot nora, nato jo je zadela kap in je v treh dneh umrla. Pred smrtjo je še izključila iz testamenta najbližje sorodnike Cantervillove in zapustila ves denar svojemu londonskemu apotekarju.

se vedel olikano,« je odgovoril duh in začudeno pogledal lepo dekle, ki se ga je upalo ogovoriti. »Popolnoma neumno! Jaz moram rožljati s svojimi verigami, moram stokati skozi ključavnice in tavati ponoči, če je to, kar mislite. Saj v tem je vendar edini smisel mojega življenja.«

»To sploh ni noben smisel življenja in sami veste, da ste bili strašansko hudobni. Gospa Umney nam je povedala že prvi dan, ko smo prišli semkaj, da ste umorili svojo ženo.«

»No, prav saj rad priznam,« ji je pikro odgovoril duh, »ampak to je bila čisto družinska zadeva in nikomur drugemu prav nič mar.«

»Umoriti, pa bodi kogar že, res ni lepo,« je rekla Virginija, ki jo je včasih obšla mila puritanska resnoba, podedovana od nekega starega prednika iz Nove Anglije.

»Oh, jaz črtim ceneno strogost abstraktne morale! Moja žena je bila grozno štorasta, nikoli mi ni znala prav naškrobiti ovratnikov, o kuhi pa se ji še sanjalo ni. Pomislite: v Hogleyski hosti sem ubil jelena, krasnega dvehletnega samca, in veste kaj mi je iz tistega mesa prinesla na mizo? No, pustiva to, saj ni več važno, kajti vse je minilo. Vendar mislim, da so njeni bratje naredili strašansko grdo, ko so me pustili umreti od lakote, čeprav sem jo bil umoril.«

»Da ste umrli od lakote? Oh, gospod Duh, hočem reči, sir Simon, ali ste lačni? V torbici imam sendvič, ga hočete?«

»Ne, hvala lepa, zdaj sploh ničesar več ne jem. Vendar je zelo ljubeznivo, da ste mi ga ponudili. Vi ste res veliko prijaznejši kot drugi iz vaše grozne, grobe, neotesane in nepošteno družine.«

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)
IV. DEL

97

Potem pa, ko Protič-Koroščeva vlada ni padla, marveč je nasprotno segla po orožju in povzročila pokol na Zaloški cesti, se je 'Naprej' zopet naglo, prav po kameleonsko spremenil. Prišel je rotiti delavstvo k 'najskrajnejši previdnosti' in ga svariti: 'Takah žrtev nič več!' To je bil strahopeten umik in že trinajst dni po sporazumu in sklepah o potrebi združitve z jugoslovanskimi komunisti, se je 'Naprej' zopet proglasil za glasilo socialnodemokratske stranke, za glasilo 'vsega delovnega ljudstva', zraven pa pribijal: 'Nismo pa komunisti!' In ne meneč se za mnenje članstva in delegatov na mariborskem kongresu, je prav te dni indirektno preklical sporazum in sklepe, Kristanov vršiček pa je obnovil delovanje na kongresu razpuščene stranke. Kristan je vnovič pokazal svojo barvo in z njim vsi veliki in mali Kristanovci ne samo v socialno demokratski stranki, marveč tudi v Socialistični delavski stranki Slovenije, vsi tisti, ki bi se radi s pomočjo stranke pririnjili do oblasti... Sicer pa jih je doslej malo odpadlo! Pa tudi delavstvo kljub porazu ne naseda socialnodemokratskim limanicam: 'Socialnim demokratom ni več moč verjeti.' Sedem osmin vsega delavstva še vedno stoji za komunisti, pravi Srebrnič, potem pa po kratkem premisleku doda: »Morda so jih izučili marčevi dogodki v Nemčiji.«

»V Nemčiji?« se zdrzne Štefi, ker se spomni zadnjega Lehmannovega pisma, v katerem ji piše, da so imeli marca težke čase. Direktor Vzhodne Prusije Wolfgang Kapp in general von Lütwitz,

berlinski komandant Reichwehra, kakor se sedaj imenuje od antante dovoljena nemška vojska, sta se hotela polastiti oblasti in razbiti weimarsko koalicio pod vodstvom socialnih demokratov Eberta Scheidemanna. Berlin je zasedla brigada nekega kapetana Ehrharta, ki je v mesto vkorakala pod črno-belo rdečimi zastavami, čelade pa je imela zaznamovane z nekakšnimi kljukastimi križi. Vlada je morala zbežati pred pučisti v Stuttgart. Bežali pa so tudi mnogi drugi, predvsem socialnodemokratski funkcionarji, ki so jim pučisti prav tako kakor komunistom grozili s smrtjo, podobno, kakršna je pred dobrim letom dni doletela rdečega Karla in rdečo Rozo. Tudi Fric je bežal in ji zato ves marec ni pisal nobenega pisma.

— Bili smo do kraja prestrašeni ne samo zaradi nevarnosti pred zatonom demokracije v nesrečni Nemčiji, marveč smo trepetali tudi za svoja življenja in življenja svojcev. Bogve kaj vse bi se zgodilo, da se niso zganili delavci in oklicali generalne stavke, v Porurju pa se je pod vodstvom komunistov pojavila prava nemška rdeča vojska, zasedla Düsseldorf, Remscheid, Duisburg, Mülheim in obstreljevala Wesel...

Tako ji je pisal Fric in o tem ji sedaj pripoveduje tudi Srebrnič.

»Vstaja in generalna stavka nemškega delavstva, oboje je prisililo Kappove pučiste, nemški velekapital in veleposestniške junckerje h kapitulaciji. Delavstvo je rešilo vladu in pričakovalo, da bo socialnodemokratsko vodstvo kaznovalo Kappa in pučiste. No, da, res je! Kakih tristo so jih pozaprli, a so po najnovejših vesteh domala že vsi na svobodi. Tudi Kappu in Lütwitzu niso sodili, nacionalističnega kapetana Ehrhardta pa so celo poslali v boj proti porurski rdeči armadi v zahvalo, ker se je postavila Kappovim pučistom in desničarskim prostovoljskim korpusom porobu. A ker so bili Ehrhardt in drugi proti rdečim bojnikom brez moči, jih je vlada tajno odpoklicala, namesto njih pa poslala k rdečim bojnikom lisjaškega socialnega demokrata Severinga, ki je prelisičil delavce, držeče v svojih rokah vse Porurje; prelisičil verjetno z obljubami in

osamil komuniste, potem pa dosegel, da so rdeči bojavniki položili orožje, čim je desničarski lisjak Severing v Bielfeidu podpisal sporazum, da bo vlada izpolnjevala delavske zahteve. Komaj dober mesec je od tega, nemško delavstvo pa je zaradi lisjaške prevare ogorčeno. A kaj, ko je razoroženo! Njegova stotisočglava razorožena vojska se ne more več postaviti po robu Reichswehru, ki je obljubil, da bo ščitil Ebertovo in Scheidemannovo vladavino, ščitil proti nezadovoljnemu in razočaranemu delavstvu...«

To sliši Štefi prvič. Fric ji ni pisal besede o tem, pač pa ji je izrazil zadovoljstvo, ker je zopet v Berlinu in ker je v nemirni povojni Nemčiji naposled vendarle mir, tako potreben, da bo poražena Nemčija lahko prebrodila gospodarske težave, če jih bo sploh lahko kdaj prej kakor v pol stoletja zaradi nepričakovanih težkih bremen pri odplačevanju vojne škode, ki so jo zahvalevali v mirovni pogodbi antantne države.

Nič o prelisičenih delavcih. Nič o kakem »novem« svojem spoznanju ali vsaj o spominu na tisto spoznanje nemške socialne demokracije, do katerega je prišel že med vojno v pogovorih z njo in na katerega je očitno pozabil.

Da, pozabil! Drugače bi ne bil uradnik ali kaj v ministrstvu med delavstvom tako osovraženega Reichswehra, pač pa profesor na kaki gimnaziji in bojevnik za pravično delavsko stvar.

Take misli se porajajo v Štefi, ko poslušava Srebrniča in Srebrničevo pripovedovanje o dogodkih v Nemčiji.

Fric v politiki ni na njeni strani, se Štefi zaveda. To pravzaprav že celo leto čuti, vendar to misel hote izriva iz svoje zavesti. Zdad pa ji te misli obuja Srebrnič, kakor da bi ji govoril o tem nalašč in kakor da bi vedel za njeno daljno ljubezen in njeno hrepenenje za človekom, edini, ki jo še lahko ljubezensko vznemiri kot žensko a ki je tako daleč, daleč in v njenem sedanjem položaju nedosegljiv. Rada ga ima, pa sta si po nazorih vedno bolj različna. Tako čuti Štefi ta hip in zato ob Srebrničevih besedah vedno bolj zardeva.

Polajnarjevim bodo pomagali

Vest o nesreči, ki je zadela kmeta Polajnarja v Kokri, je že dobila svoj odmev. Sestali so se sosedje pravzaprav občani Koke in sklenili, da mu bodo pomagali. Na nedeljskem sestanku so se obvezali, da bodo tisti, ki imajo les, odstopili del Polajnarju, pripravljen pa so tudi gradbeni material zvoziti na svojih vozovih. Sosedje, ki pa Polajnarju ne morejo dati te vrste pomoči, pa so obljubili, da bodo vsak po pet delovnih dni pomagali pri zidavi ali drugem na novi domačiji. Na sestanku so imenovali tudi tržičanski odbor, ki bo v bodoče usmerjal pomoč za pogorelega kmeta.

Pred dnevi je tudi občinski odbor rdečega križa Kranj daroval Stanku Polajnarju vsoto 500 novih dinarjev ter zavoj najnujnejše obleke za družino v vrednosti 1000 novih din. Tudi center za socialno delo v Kranju je obljubil pomoč: za oba fantka naj bi občina plačevala rejo, dokler ne bi starša postavila nov dom.

Tečaj za čebelarje

GORICE — V nedeljo, 24. aprila, je bil v Goričah ustanovni občni zbor družine čebelarjev Goriče. V družini je 14 čebelarjev, ki skrbijo za 114 družin čebel. V družini čebelarjev je tudi nekaj pionirjev čebelarjev. Na občnem zboru so sklenili, da bodo organizirali tečaj, na katerem se bodo čebelarji izpopolnili. Družina bo za čebele priskrbela tudi sladkor. Dva čebelarja pa so predlagali za Janševo diplomu. Čebelarji so izvolili tudi svoj odbor, ki mu predseduje Alojz Markovič. Ta je dal tudi pobudo za ustanovitev družine. Ustanovnemu občnemu zboru v Goričah je prisostvoval tudi predstavnik čebelarstva Kranj, predstavnik družine iz Naklega ter nekaj čebelarjev iz Besnice. — M. Z.

Marenčič Erika iz Križ je ob Tržiški Bistriki našla lep primerk mavraha.

(Nadaljevanje)

»Nobena tajnost za Nemce ni bila, da se partizani nahajajo v dolini Drage, saj so bile vsakodnevne veze s civilisti prav v Dragi. Pri žagi v Dragi je bila kurirska javka, mi smo ji pravili »Staccjon«. Tu so se zbirali kurirji s tovariši, katere so vodili na Primorsko, Štajersko in Koroško. Ali drug primer: Na dan 1. novembra 1944. leta je bilo na grobovih talcev zbranih preko 100 ljudi, ki so prišli na grobove v Drago z Jesenic, iz Radovljice, Kranja, z Bleda in iz drugih krajev. Na proslavi je sodeloval Kokrški odred. Ali je lahko tako velika proslava ostala skrivnost za Nemce?

Dolina Drage je bila pravzaprav osvobojeno ozemlje, saj so tja prihajale na sestanke vse organizacije iz doline od članov in odbornikov osvobodilne fronte, antifašistične fronte žena, mladine, skojcev, gospodarske komisije, civilisti-obveščevalci in drugi. Na sestankih je bilo tudi več kot 30 aktivistov iz raznih va-

tiral več aktivistov, med njimi tudi Prešerna in Slavka Trelca. V begunjskih zaporiših Prešeren ni klonil, Nemci pa mu tudi niso mogli dokazati sodelovanja z osvobodilno fronto, zato so ga izpustili iz zapore. Prešeren je spet nadaljeval aktivistično delo. Zbiral je orožje in ga razstavljenega v nahrbtniku nosil partizanom na Jelovico.

1942. leta je bila zvečer stroga policijska ura, ko nihče ni smel biti zunaj stanovanja ali delovnega mesta. Julek pa se je v nočnih urah mimo zased prebijal do partizanov. Pred ponovno aretacijo se je pravočasno umaknil v partizane. S seboj je prinesel lovsko puško. V šali je rad pripovedoval, da ima boljšo puško kot je mitraljez, ker gre iz cevi naenkrat 40 krogel, oziroma šiber. Puško mavzerico si je sam priboril v borbi. V jeseni 1943. leta je bil kot borec Prešernove brigade težko ranjen skozi pljuča. Ko je ozdravel, ni bil več sposoben za borbe v brigadi, zato so ga poslali na politično delo na teren. Za hrabrost ga je že med vojno pohvalil Gorenjski odred. Po vrnitvi na teren je bil vse do smrti poverjenik varnostne obveščevalne službe za radovljiški kraj, in sekretar partijske celice. Nekaj ur preden je padel, je bil v Vrhnjah pri Griželjnu skupaj z ženo Marijo in triletno hčerko Danico. Tistega večera je Prešeren prišel iz Drage v Vrhnje po Mira Mraka, obveščevalca, ki je bil zaradi bolezni teden dni v Vrhnjah.

Miro Mrak, ki je omahnil v smrt pred Vazarjevo hišo istega trenutka kot Prešeren, je bil rojen 3. oktobra 1920. leta v Ljubljani. Miro je bil študent. Uspešno je končal 8 razredov gimnazije. V Ljubljani se je povezal z osvobodilno fronto, ko pa ga je začela zasledovati policija, se je umaknil v Radovljico, na dom svoje mame. Zaposlil se je v računovodstvu železarne. Kot aktivist je delal še naprej vse dokler ni avgusta 1944. leta stopil v Kokrški odred. Bil je član komunistične partije, široko razgledan in hraber partizan. Iz odreda so ga premestili k varnostno obveščevalni službi. Januarja 1945. leta je zbolel. Zdravil se je pri Griželjnu v Vrhnjah. Usodnega večera je ponj prišel Prešeren. Ze opolnoči sta nameravala iti v Drago, ker pa sta slišala strele, sta se do štirih zjutraj ustavila pri Paplerju v Dvorski vasi, kjer se jima je pridružil tudi Stanko Papler. O njihovih zadnjih trenutkih življenja pa smo že pisali.

In kaj pravi komandant 3. bataljona Kokrškega odreda, ki je imel taborišče nad Drago.

Miha Karo-Karel, komandant bataljona, se dogodka dobro spominja. Posredujem še njegove spomine:

(Se nadaljuje)

Ivan
Jan

Iz kronike kokrškega odreda

3

Toda takega zidovja, kakor je kaznilnica v Begunjah, ki je utrdba že sama po sebi, ni bilo mogoče zavzeti z odrednimi silami. Če bi se tega lotili z napadom, bi ogrozili več ko 600 zapornikov, ki so čakali na osvoboditve. Tudi če bi kaznilnico napadalo več brigad, bi jo njena dobro oborožena posadka, ki je štela 90 mož, zlahka branila.

Pri tem bi bilo na partizanski strani nedvomno veliko žrtev, zaradi česar pa uspeh ne bi bil nič boljši.

Na koncu so ugotovili, da je osvoboditev zapornikov v Begunjah v teh razmerah prva in največja odredova naloga. Vedeli so tudi, da bi bile njegove sile zelo potrebne tudi v okolici Tržiča, toda tam je bilo preveč sovražnikovih sil, odredovcev pa premalo, da bi se razdelili. Imeli so le še dva bataljona. Zdaj se je z vso jasnostjo pokazala velika vrzel zaradi odsotnosti I. bataljona, ki je nedavno moral oditi na Štajersko.

Izid tega posveta je bil, da se bodo lotiti osvoboditve zapornikov iz begunjske graščine, in to na svojstven način.

Načrt je bil naslednji:

— ker z odredovimi silami ne bi bilo mogoče napasti Begunj frontalno, treba pa je zavarovati zapornike, ki jih lahko vsak čas začno uničevati, bodo Begunje odrezali od ostalih krajev z blokado. Zato bodo obkolili ta predel tako, da bo pod nadzorom odrednih enot;

— to blokado bodo vzpostavili takoj. Svoje sile bodo razporedili takole: da bi čim bolj zaprli vse dohode, naj bi II. bataljon zasedel položaje tako, da bo držal v šahu Poljče in cesto proti Lescam oz. iz njih, in proti Radovljici in Žirovnici. K tej enoti sta bila odredjena dva člana odrednega štaba: politkomisar in namestnik komandanta. Poveljstvu bataljona bi na kraju samem pomagala voditi vse akcije, kajti računali so, da ne bo vedno zveze;

— III. bataljon bodo namestili tako, da bo sklenil obrambo tam, kjer se bodo nehali položaji II. bataljona, se pravi na jugovzhodnem predelu. Zato bo zavzel položaje na ravninskem predelu od ceste Begunje—Lesce ter dalje poleg Nove vasi, Dvorske vasi in do ceste, ki pelje pod gorami iz Begunj proti Tržiču. Tako bosta bataljona na severu oprta ob vznožje Stola, Begunjščice in Dobrče, na ravninskem predelu južno in jugovzhodno in vzhodno pa bosta ob vaseh in cestnih križiščih imela nadzor nad komunikacijami;

— da bi bil odredni štab bliže bataljonu, še zlasti tretjemu in kaznilnici, je sprejel nalogo, da se bo s patroljo in širšim štabom vred premestil niže, in sicer širši del štaba v Savnikovo vilo v začetku Drage, ožji štab pa v Strojovo vilo, ki je stala zahodno od Zgoše in Begunj v gozdičku Dobravi. Tja so šli od ožjega štaba komandant, načelnik, pomočnik politkomisarja, oficir OZNE, vodja OC in nekaj referentov ter obveščevalcev;

— sprejeli so tudi sklep, da se vse do osvoboditve zapornikov pod nobenim pogojem nihče ne sme umakniti s položajev;

— v zvezi s temi pripravami je bilo tudi dogovorjeno, da bodo spet poklicali Tetko, ki naj bi odigrala vlogo parlamentarca oz. tistega, ki bo poskrbel, da bo posadka tako v Poljčah kot v kaznilnici prejela pozive na predajo. To je bilo ob pomankanju sil zelo važno. Štab je računal predvsem na ukano in razmere, v katerih bodo skušali prevarati ti dve posadki, in od katerih je bila odvisna usoda zapornikov;

— predvideno je bilo, tudi vkopavanje borcev in kopanje jarkov. Pri tem naj bi pomagali tudi prebivalci — aktivisti. Za-

radi tega je bil v Begunjah prek Tetke sklican sestanek partijske celice in odbora OF.

Po sestanku so se v štabu takoj lotili dela, da bi speljali te obsežne zahteve.

Zelo kočljivo se je bilo vgnezditi na izpostavljenem predelu, na poljih in travnikih, na križiščih cest Lesce—Begunje— in Jesenice—Kranj. Nekaj oddelkov se je hitro vkopalo — kar se je zgodilo prvič v odredni bojni praksi — nekaj pa jih je zlezlo v stare betonirane bunkerje. Ti so kakor nalašč stali tam, in če niso odigrali svoje vloge pred štirimi leti, naj bi to nedoknadili zdaj, po večletnem samevanju.

Ti položaji so bili eden do dva kilometra južno in jugovzhodno in jugovzhodno od Begunj.

Eden izmed bunkerjev je stal prav na križišču cest, in vanj so postavili tri strojnice, podprte z ostrorelci. Ta kraj je bil najbolj izpostavljen, ker je daleč naokrog čistina.

Zaradi varovanja ostalih so nekaj oddelkov razmestili tudi po bližnjih vzpetinah, nad Rodnami in Begunjami. Ti so lepo obvladovali okolico pod seboj. Pri Sv. Petru je bila četa težkih strojnica s protiletalskim mitraljezom, prav tako pa je bila tudi na Gosjaku ena skupina strelcev.

Blokada je bila vzpostavljena — sledili so pozivi

Tisto noč v odredu ni nihče spal pa tudi veliko aktivistov v Begunjah ne. Preveč je bilo dela in preveč napetosti.

Bataljona sta se razporedila, ukopala in utrjevala, tako da so bile Begunje kmalu odrezane od ostalega sveta. Tudi telefonske žice so porezali hkrati z zasedbo.

Z vojaškimi so hkrati potekali tudi drugi ukrepi. To so bili predvsem pozivi na vdajo nemških posadk.

Spet je odredni štab poveljal nalogo parlamentarca aktivisti Tetki. V tej napeti situaciji, ko je predvsem gestapovcem in omadeževanim policistom v kaznilnici šlo za življenje, je bilo njeno poslanstvo dokaj tvegano.

V štabu odreda so spet napisali dve pismi, namenjeni posadkama v Poljčah in v begunjski kaznilnici. Vsebina je bila kratka:

— odred je zahteval takojšnjo in popolno predajo z orožjem in nedotaknjenimi zaporniki, ter da je vsak njihov odpor obsojen na neuspeh.

Zjutraj 3. maja je Tetka sedla na kolo in v napetem vzdušju odnesla pismi v obe postojanki. Najprej v Poljče, kjer je pismo nekako vsilila dežurnemu in se je glasilo:

Štab Kokrškega odreda
Položaj 2. 5. 1945
Štev. 799

Posadki v Poljčah

Sklicujoč se na naš dopis z dne 29/IV. t. l. pripominjamo, da je med tem časom Hitler izvršil samomor — je torej mrtev. Na osnovi tega vas opozarjamo, da se odločite in sprejmete naše pogoje v roku 12 ur, ker bomo sicer celotno posadko z bombardiranjem z zraka uničili do temeljev.

Prepričani smo, da vam je kvaliteta naših bombnikov in borbenost pilotov dobro poznana, saj ste se o tem že imeli priložnost prepričati.

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

Politkomisar:
Peter Bratkovič-Zvonko I. r.

Komandant — kapetan:
Janko Prezelj-Stane I. r.

Jože Vidic

Zaseda v Dragi

si, vendar jih Nemci niso motili.

Vsak je že vedel, da se aktivisti in partizani sestajajo v Dragi. Meja med osvobojenim in zasedenim ozemljem je bila pri Lambergerjevem gradu. Tu so se menjavale zasede. Enkrat so bili v zasedi Nemci, drugič partizani. O kakšnem izdajstvu v tisti noči je težko reči, prej bi lahko krivili našo neprevidnost. 1945. leta smo pričakovali, da bo Nemčija vsak hip kapitulirala. Za nesrečo v Dragi je kriva partizanska brezskrbnost in podcenjevanje nemških sil, ki so bile razmeščene v okolici.

Oglejmo si še, kdo sta bila zadnja dva padla borca v Dragi.

Franc Prešeren-Julek je bil rojen 5. aprila 1901. leta v Radovljici, po domače pri Klopčarju. V zakonu je imel pet hčera. Ze pred vojno je sodeloval v naprednih društvih. Po okupaciji je bil eden prvih aktivistov in organizatorjev OF v Radovljici. Imel je stike s prvimi partizani na Jelovici in v Karavankah. Julija 1942. leta je bila prva skupina članov OF iz Radovljice izdana. Gestapo je are-

murha

V sobotni številki smo na 8. strani objavili oglas, v katerem obveščamo, da bo razstava stavbnega pohištva na Jesenicah od 10. do 20. maja.

Cenjene bralce prosimo, da nam pomoto oprostijo,

**razstava
na
Jesenicah
bo
od 10.
do 20.
junija**

**murha
LESCE**

Program fantovščine

Pisali smo že, da bo del fantovščine v okviru letošnje mednarodne kmečke ohceti v hotelu Bor v Preddvoru in v kranjskem hotelu. 28. maja ob 14. uri bo v hotelu Bor folklorna prireditev, nato pa se bo ob 14.30 začela fantovščina, ki bo trajala v Boru vse do 20. ure. Potem pa bodo s fantovščino nadaljevali v Kranju. Do takrat bo namreč zgrajen del restavracijskih prostorov in sob v kranjskem hotelu. V Kranju bodo igrali Avseniki.

29. maja ob 14.30 bodo na ženinov dom v Žabnico pripeljali balo. Tudi ob tej priliki bo v Žabnici veselo ranjanje.

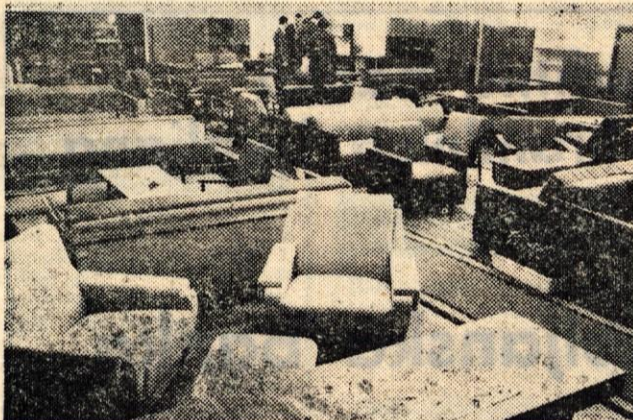

**KMETIJSKO
ZIVILSKI
KOMBINAT
KRANJ
SKLADIŠČE**
(bivši Beksel)

obvešča vse cenjene potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi krmila za:

kokoši nesnice
in piščance,
krave molznice
in teleta,
koruzo v zrnju,
pšenico, tropine
itd.

Cene zmerne, dostava hitra

V delavskem domu v Kranju razstavlja Šipad do 18. maja pohištvo. — Foto: F. Perdan

Tekmovanje pionirjev — kolesarjev Najboljši se bodo pomerili na Jesenicah

V Škofji Loki se je minulo soboto končalo drugo kolo vseobčinskega tekmovanja pionirjev v prometu. Udeležile so se ga ekipe sedmih osnovnih šol. Lahko trdimo, da sodi omenjeno tekmovanje med najbolj množične mladinske prireditve, saj je samo v obračunih na osemletkah škofjeloške občine sodelovalo kar 2100 otrok. No, preteklo soboto smo jih našli le še 56. Razdeljeni so bili v štiričlanske ekipe. Vsako šolo sta zastopali po dve takšni ekipi: eno so sestavljali učenci 5. in 6. razredov, drugo pa njihovi leto ali dve starejši vrstniki. Tekmovalni program je zajemal tri discipline: ocenjevalno vožnjo s kolesom, testiranje poznavanja prometnih predpisov in spretnostno vožnjo na poligonu. V 3. skupini (5. in 6. razred) so zmagali Igor Kopač, Tone Burjek in Drago Groselj, učenci osnovne šole Zi-

ri, pred osnovno šolo Peter Kavčič Škofja Loka in osnovno šolo Cvetko Golar Trata, v 4. skupini pa Jože Tavčar, Jurij Simončič in Boštjan Draksler z osnovne šole Peter Kavčič Škofja Loka. Drugo in tretje mesto sta zasedli trojki iz Železnikov in Poljan (trojki zato, ker uvrstitev najslabšega, četrtega, ne šteje).

Prihodnjo soboto, 16. maja, je na Jesenicah tekmovanje najboljših četvork iz vseh petih gorenjskih občin. Pomerile se bodo prvovrščene ekipe s pravkar končanih medšolskih obračunov. Zmagovalci gredejo potem naprej, na republiško srečanje pionirjev kolesarjev.

Prometna tekmovanja učencev organizirajo občinske komisije za vzgojo in varnost v prometu in sodijo v okvir vsehvezne tovrstne prireditve.

(-1g)

Upravni odbor
in delovna skupnost
Službe pravne pomoči
razpisujeta
delovno mesto

**STROKOVNEGA
SODELAVCA**
v Službi pravne
pomoči Kranj

Pogoji za sprejem so diploma pravne fakultete, opravljeni sodniški ali odvetniški izpit in vsaj tri leta prakse v pravnih poslih.

Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave. Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi in praksi sprejema Služba pravne pomoči Kranj, Trg revolucije št. 1.

Kinopodjetje Kranj
razpisuje prosto
delovno mesto

NATAKARJA-ICE
(za Snack bar kina
Center)

Pogoj za zasedbo delovnega mesta: KV gostinski delavec ali trgovska stroka živilska smer in 1 leto delovne prakse ali priučen gostinski delavec in 3 leta delovne prakse.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Da ima preskrbljeno stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Prijave z dokazili o strokovnosti in praksi vložite v roku 15 dni na upravo podjetja, kjer lahko dobite tudi želene informacije.

Na občinskem tekmovanju v Kranju (na sliki) je pretekli petek tekmovalo 64 pionirjev iz vseh osnovnih šol. V vseh tekmovanjih na šolah pa se je že pred tem pomerilo 7163 pionirjev in pionirk. Zmagovalci mlajše skupine so bili tekmovalci iz OŠ France Prešeren, iz starejše skupine pa ekipa OŠ Lucijan Seljaka. Prve tri najboljše ekipe in prvih pet najboljših posameznikov so odlikovali z zlatimi, srebrnimi in bronastimi značkami ter priznanji. K. M. — Foto: F. Perdan

Kreditna banka in hranilnica Ljubljana

od 1. oktobra

Ljubljanska banka

obvešča:

**prva potujoča ekspozitura
v Jugoslaviji
gre na svojo prvo pot**

da bo tudi prebivalcem odročnejših krajev bančni servis pri roki, uvajamo naj sodobnejšo ekspozituro, kakršno zadnje čase s pridom uporabljajo drugod po svetu

ekspozitura bo
v kratkem obiskala
vse večje kraje
v Sloveniji

potujoča ekspozitura posluje
po tradiciji naše banke
hitro
učinkovito
in zanesljivo

**Če vprašate za nasvet
v potujoči ekspozituri,
vam odgovarja in svetuje
kreditna banka in hranilnica
Ljubljana**

Delovna skupnost delovne enote tiskarna
ČP Gorenjski tisk Kranj
razglašta prosto delovno mesto

nabavni referent

Kandidat mora imeti srednjo strokovno izobrazbo
Posebni pogoj: vojaščine prost!
Ponudbe sprejema tajništvo podjetja, Kranj, Ul. Moše Pijade (nasproti sodišča) do 20. 5. 1970.

**Pekarna Grosuplje
sprejme:**

**2 pekovska pomočnika
pekovske delavce
priučene in za priučitev**

Stanovanje zagotovljeno, osebni dohodki po pravilniku. Razglas velja do zasedbe delovnih mest.

**Komisija za delovna razmerja
Zavoda za vzdrževanje športnih objektov
Kranj, C. Staneta Zagarja 27
razglašta
prosto delovno mesto**

PLAVALNEGA MOJSTRA
(redno delovno razmerje)

Pogoji za sprejem: končana osemletka, znanje plavanja in odslužen vojaški rok. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

**Veletrgovsko podjetje
Kokra — Kranj
proda na javni dražbi**

2 AVTOMOBILA TAM 2000
KOMBI ZASTAVA 1300 in
TRIKA PEC
za centralno kurjavo 130.000 cal.

Javna dražba bo v petek, 15. 5. 1970, ob 10. uri izza skladišča Kokra na železniški postaji v Kranju. Ogljed vozil in peči prav tam od 7. ure naprej.

Delovna skupnost delovne enote tiskarna ČP Gorenjski tisk Kranj vabi k sodelovanju

3 strokovnjake
z visoko šolsko izobrazbo za delo v tehničnem in komercialnem sektorju

Zeljene smeri izobrazbe:
dipl. ing. arhitekt
dipl. ing. strojništva
dipl. ing. kemije
dipl. ekonomist

Vloge z dokazili o izobrazbi in podatki o dosedanjih zaposlitvah je treba vložiti do 20. maja 1970 v tajništvo podjetja Kranj, Ulica M. Pijade (nasproti sodišča). Nastop dela je možen takoj ali pa po dogovor!

dinos

PIONIRJI!

Veliko nagradno akcijo zbiranja odpadnega papirja v Sloveniji od 1. aprila do 31. maja organizira podjetje DINOS skupaj z KB in ZPMS.

Pionirji, vključite se v akcijo in tekmujte za najboljša mesta. Poleg visokih odkupnih cen vas čakajo še denarne in praktične nagrade.

Pri zbiranju papirja ne pozabite na varčevanje!

Prodaj

Ugodno prodaj RADIO, moško KOLO in ELEKTRICNI STEDILNIK. Strahinji 84, Naklo 2033

Prodaj kombinirani STE-DILNIK plin-elektrika. Vovk Franc, Boštjanova 4, Lesce 2130

Prodaj vprežni OBRACALNIK kempf za seno. Košnjek Franc, Sp. Bela 6, Preddvor 2131

Prodaj tri leta starega delovnega VOLA. Lotrič, Vošče 7, Radovljica 2132

Prodaj rabljeno SPALNICO z vmetnicami. Jezerska cesta 2, Kranj 2133

Prodaj večjo količino dobrega SENA. Prapoše 1, Podnart 2134

Prodaj vprežni OSIPALNIK. Vaše 36, Medvode 2135

Prodaj suhe BOROVE PLOHE. Pivka 2, Naklo 2136

Prodaj PUHALNIK za seno. Jelovčan Franc, Na Logu 8, Škofja Loka 2137

Prodaj 100 kg težkega PRASICA. Prebačevo 27, Kranj 2138

Prodaj težkega »KASTRUNA«. Možjanca 6, 2139

Prodaj tovarniško nov SE-DEŽ (voziček) za BCS tip 110. Senično 10, Križe 2140

Prodaj KRAVO v 9 mesecu brejo, ki bo drugič teletila. Radovljica, Cesta Svobode 11 2141

Ugodno prodajmo kombiniran OTROŠKI VOZICEK. Kankelj, Železniki 2142

Prodaj 2000 kg SENA. Zajc, Valburga 15, Smlednik 2143

MENJAM PESO za SLAMO ali SENO. Naslov v oglasnem oddelku 2144

Prodaj SLAMOREZNIČE eple 900. Sr. Bitnje 25, Zabnica 2145

Prodaj avstrijske vprežne GRABLJE in OBRACALNIK. Čadež, Virlog 8, Škofja Loka 2146

Prodaj plemenske ZAJCE in OVCO. Jezerska cesta 103, Kranj 2147

Prodaj suhe JESENOVE in JAVORJEVE DESKE od 6 do 8 cm. Sp. Duplje 56 2148

Prodaj KRAVO, dobro mlekaričo, ki bo tretjič teletila in SLAMOREZNIČO s puhalnikom. Moše 11, Smlednik 2149

Prodaj MLATILNICO, pri kateri gre izbrano žito v vreče. Sp. Otok 22, Radovljica 2150

Prodaj 90 kg težko plemensko SVINJO. Cerklje 79 2151

Prodaj dve KRAVI s teletili. Prevoje 8, Lukovica 2152

Prodaj bukova DRVA. Pšata 20, Cerklje 2153

Oddam rodovitno PRST — zemljo. Naslov v oglasnem oddelku 2154

Prodaj 1000 kg betonskega ZELEZA, premera 6 mm. Naslov v oglasnem oddelku 2155

Prodaj levi vzdiljiv STE-DILNIK na drva in pečna VRATCA. Zlate, Voglje 4, Senčur 2156

Kupim

Kupim suhe smrekove PLOHE. Kvas Anton, mizar, Čirče 2a, Kranj 2157

Motorna vozila

Prodaj MOPED. Koroška cesta 65, Kranj 2158

Prodaj FIAT 600. Bašelj 1, Preddvor 2159

Ugodno prodaj AVTO VW, letnik 1958. Sebenje 21a, Tržič 2160

Prodaj MOTORNO KOLO java 90 roadster, letnik 1969 v odličnem stanju. Naslov v oglasnem oddelku 2161

Prodaj FIAT 750, letnik 1966. Dežman, Lancovo 10, Radovljica 2162

Stanovanja

V Kranju nujno iščem enosobno STANOVANJE s pogodbo. Plačam naprej. Delam vsa hišna dela, kot so: zidar, pleskar za polovičen zaslužek po 5 din na uro. Naslov v oglasnem oddelku 2163

Sprejem mlajšo zdravo SOSTANOVALKO, ki dela na dve izmeni. Informacije od 14. do 17. ure. Kranj, Krožna ulica 1a (Zlato polje) 2164

Posesti

Prodaj zazidljiv SADNI VRT. Voda in elektrika na parceli. Naslov v oglasnem oddelku 2165

Prodaj NJIVO in TRAVNIK na Kokrici. Naslov v oglasnem oddelku 2166

Prodaj manjšo stanovanjsko HISO z nekaj zemlje, primerno za vikend. Ponudbe poslati pod »ugodna cena« 2167

Zaposlitve

Dam hrano in stanovanje MOSKEMU, ki bi po službi pomagal na manjši kmetiji. Naslov v oglasnem oddelku 2168

Nudim opremljeno sobo za VARSTVO otroka. Moša Pijade 14, Kranj 2169

Nudim sobo DELAVKI na dve izmeni ali UPOKOJENKI za varstvo otroka. Ostalo po dogovoru. Sutna 64, Zabnica 2170

Nudim hrano in stanovanje tovarniški DELAVKI za pomoč na kmetiji. Naslov v oglasnem oddelku 2171

Starejši ZENSKI nudim sobo in hrano za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku 2172

GOSTISCE DOBRCA BREZJE razpisuje prosta mesta za dve NATAKARICI, eno za določen čas, eno za nedoločen čas, po možnosti eno kvalificirano in eno polkvalificirano in več žensk in moških za honorarno delo v strežbi ob nedeljah in praznikih 2173

Ostalo

GOSTILNA CRNGROB OBVESČA, da je gostinski lokal odprt vsak dan od 10. do 23. ure. Vsako soboto PLES. Zabaval vas bo kvintet RUDIJA JEVSKA, za hrano in pijačo pa bosta skrbela Gantar Silva in Pavle 2120

Čenjene goste OBVEŠČAM, da sem na novo odprl v bivšem MM-ekspresu v Jenkovi ulici 3, Kranj BIFE-EKSPRES. Se priporočava. Ovčar Franc in Jelka 2174

Obveščam, da nisem plačnik dolgov sina Antona. Zivanovič Sretan, Struževo 55a, Kranj 2175

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni na: letna 32 polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Malj oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo

**Globoko pretreseni člani delovne skupnosti
ČP Gorenjski tisk Kranj obveščamo vse znance
in poslovne prijatelje, da je pri prometni nesreči
tragično preminil naš sodelavec**

Pavel Kozelj
ekonom

Dragega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu

**Delovna skupnost
ČP Gorenjski tisk — Kranj**

Nesreče v zadnjih dneh

Na nepreglednem ovinku na cesti med Bohinjsko Bistrico in Rudnim je v četrtek, 7. maja, med 23. in 24. uro zaneslo Janeza Pogačnika iz Ovšiš pri Podnartu. Avtomobil je padel pod cesto in se prevračal po pobočju kakih 100 metrov. Vozniku se ni nič zgodilo, škode na avtomobilu pa je za 10.000 din.

Na Cesti Staneta Zagarja v Kranju se je v soboto, 9. maja, dopoldne pripetila prometna nezgoda osebnemu avtomobilu, v katerem je Franc Kuhar iz Strahinja poučeval praktično vožnjo Jožefo Srebre iz Vincarij pri Skofji Loki. Pri avtobusnem postajališču sta prehitela kolesarja Franca Štiglica iz Kranja in ga pri tem oplazila. Kolesar je padel in si zlomil ključnico, pretresel možgane in ranil po glavi.

Na Suški cesti v Skofji Loki je v soboto zvečer voznik osebnega avtomobila Leopold Kalan s Suhe zadel 16-letnega Andreja Proseno, ki je nenadoma z desne strani priteknel pred avtomobil. Kljub zaviranju je avtomobil dečka zadel tako hudo, da je že med prevozom v zdravstveni dom umrl.

V soboto dopoldne je na cesti med Sp. Gorjami in Radovno na pesku zaneslo voznika mopeda Matevža Kunišiča iz Zg. Radovne. Voznik je zapeljal s ceste in padel. Pri tem se je huje ranil.

V nedeljo nekaj po šesti uri zvečer se je na cesti prvega reda v Bistrici pri Naklem pripetila huda prometna nesreča, v kateri so umrli štirje ljudje. Voznik zastave 1300 Pavel Kozelj je vozil proti Kranju. V Bistrici je prehitel kolono vozil. Iz nasprotne smeri pa je pripeljal voznik morisa Jože Kotnik iz Kranjske gore. Voznik Kozelj je skušal preprečiti čelno trčenje tako, da je zavil še bolj v levo, pri tem pa je trčil v železno ograjo na levi strani mostu čez Bistrico. Od ograje je avtomobil vrglo na sredo ceste, kjer je vanj priletel moris. Trčenje je bilo tako hudo, da so na kraju nesreče umrli voznik Kozelj Pavel, njegov sopotnik Bogdan Čolovič iz Kranja, v avtomobilu voznika Kotnika pa sta umrli njegova žena Jana Kotnik ter njena mati Dragica Lavtižar. Jožeta Kotnika pa so hudo ranjenega odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Avtomobila sta razbita in je škode za okoli 47.000 din.

V nedeljo zvečer je v ovinku zavozil s ceste med Crngrobom in Dorfarj voznik osebnega avtomobila Anton Kos iz Kranja. Avtomobil je zadel betonski robnik in se ustavil ob drevesu. V nesreči sta bili sopotnici Julka Kos iz Kranja in Angela Šifrer ranjeni. Škode na avtomobilu je za okoli 3000 din.

V ponedeljek, 11. maja, popoldne je voznik osebnega avtomobila Valentin Ulčar z Bleda na cesti med Bledom in Leskami v slabo preglednem ovinku prehitel avtobus. Vtem je nasproti pripeljal rešilni avtomobil, voznik Valentin Strgar z Jesenic. Po trčenju je Ulčarjev avtomobil odbilo še v avtobus. V nesreči ni bil nihče ranjen, škode na avtomobilih pa je za 20.000 din.

L. M.

KINO

Kranj CENTER

13. maja amer. barv. VV film TUJEC V MESTU ob 16. in 18. uri, franc. barv. film MLADI VOLKOVI ob 20. uri
14. maja amer. barv. VV film KRVAVI PLEN ob 16., 18. in 20. uri

15. maja amer. barv. VV film KRVAVI PLEN ob 16. in 18. uri, premiera zah. nem. barv. film VRAG VZEMI PROFESORJE ob 20. uri

Kranj STORŽIČ

13. maja angl. barv. VV film HEROJI TELEMARCA ob 15.40 in 18. uri, amer. barv. VV film TUJEC V MESTU ob 20.20

14. maja angl. barv. film DARLING V TEZAVAH ob 16. in 20. uri, amer. barv. VV film TUJEC V MESTU ob 18. uri

15. maja amer. barv. VV film TUJEC V MESTU ob 16. uri, angl. barv. film DARLING V TEZAVAH ob 18. uri

Kamnik DUPLICA

13. maja franc. barv. film SERAFINO ob 19. uri

14. maja franc. barv. film SERAFINO ob 20. uri

RADOVLJICA

13. maja nem. barv. film PO SLEDI SOKOLA ob 20. uri, italij. barv. film TABU I. DEL ob 18. uri

14. maja italij. barv. film Z DRUGE STRANI ZAKONA ob 20. uri

15. maja nem. barv. film PO SLEDI SOKOLA ob 20. uri

BLED

13. maja italij. barv. film V VRTINCU NEMIRA ob 18. in 20.30

14. maja italij. barv. film V VRTINCU NEMIRA ob 18. in 20.30

15. maja franc. barv. film NEZVESTA ŽENA ob 18. in 20.30

Skofja Loka SORA
13. maja amer. film VABA ZA UBIJALCA ob 18. in 20. uri
14. maja amer. barv. CS

film IZKRCAVANJE V AN-ZIJU ob 17.30 in 20. uri
15. maja amer. barv. CS film IZKRCAVANJE V AN-ZIJU ob 17.30 in 20. uri

KINO CENTER KRANJ

bo imel na sporedu od 23. do 31. maja 1970 ameriški barvni vojaško vohunski film

Orlovo gnezdo

Film je posnet po sistemu TODD-AO, Super-panorama 70 mm. Vstopnice boste lahko rezervirali na telefon 21-122.

Za večjo prometno varnost

V prejšnji številki je bilo objavljeno poglavje o prehitovanju in vožnji mimo ustavljenega vozila. Med kupi spisov na občinskem sodišču v Kranju je občinski tožilec izbral nesrečo, ki se je pripetila zaradi kršitve prav tega predpisa.

Nesreča se je pripetila konec marca na cesti prvega reda na Laborah pri Kranju. Mercedes nemške registracije je v večernih urah vozil proti Ljubljani. Cesta je bila mokra, snežilo je. Nasproti gostilne na Laborah je mercedes moral ustaviti, ker mu je nenadoma spustila zadnja leva zračnica. Preden je voznik stopil ven, je prižgal posebno alarmno napravo, ki na vseh štirih straneh avtomobila z utripajočimi lučmi opozarja voznike na nezgodo na cesti. Ta naprava se je posebno uveljavila v Nemčiji in jo je v avtomobile lahko vgrajevati.

Po gašteljskem klancu navzgor pa je prav tedaj pripeljala J. K. v svojem volkswagnu. Voznica je morala že od daleč opaziti utripajoče luči na stoječem mercedesu, razen tega pa je cesta tam tudi dobro osvetljena. Voznica pa je vozila naprej ter zavila v levo, da bi prehitela. V tem trenutku pa je nasproti pripeljal v zastavi 600 R. C. Avtomobila sta močno čelno trčila. Fičo je bil v nesreči skoraj popolnoma uničen. R. C. si je zlomil nogo, sopotnik S. M. pa si je zlomil nos in dobil pretres možganov. Voznica volkswagna pa je v nesreči dobila le odrgnine.

Voznica je imela dovolj časa, da je lahko opazila avtomobil z utripalkami. Vozilo bi morala ustaviti in se prepričati, če lahko vožnjo nadaljuje in če s prehitvanjem ne ogroža nasproti vozečih. Voznica pa se je odločila ne glede na to za prehitvanje, ki se je končalo s hudo nesrečo.

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil naš sodelavec tovariš

Bogdan Čolovič

knjigovodja Žitopromet Senta, skladišče Kranj

Vestnega tovariša bomo položili v prerani grob v Beogradu jutri, 13. maja 1970, ob 16. uri

Kolektiv Žitopromet Senta, skladišče Kranj

Zahvala

Za vedno nas je zapustil mož, oče, stari oče, stric in tast

KAROL PERIC

kovač v pokoju iz Naklega

Zahvaljujemo se vsem sosedom, sorodnikom in vsem, ki so ga spremili na zadnji potj in mu darovali cvetje, č. duhovščini, pevcem, dr. Novaku in vsem, ki so nam izrekli sožalje ali kakorkoli pomagali.

Žalujoči: žena, sin in hčere z družinami ter drugo sorodstvo

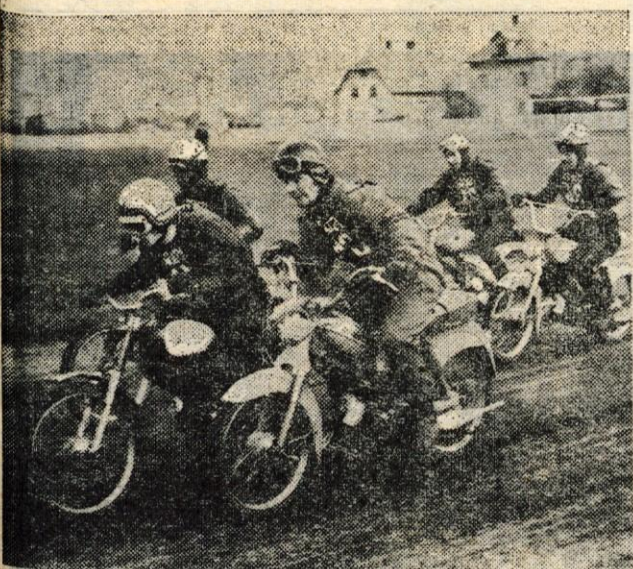
Naklo, 1. maja 1970

Šipad Kranj

organizira razstavo vseh največjih proizvajalcev pohištva od 9. do 18. maja
V DELAVSKEM DOMU V KRANJU

Izkoristite izredno priliko za nakup pohištva — 5 % popust pri nakupu —
Cene konkurenčne — Dostava brezplačna — Prodaja na kredit do 10.000 din.

Kredit odobrimo takoj

S sobotnega tekmovanja v speedwayu z mopedi. — Foto: F. Perdan

Kunčič in AMD Kranj

Kranjsko avto-moto društvo je minulo soboto odprlo sezono dirk v speedwayu z mopedi. Na dirkališču v Stražišču se je pomerilo 32 mladih tekmovalcev iz Skofje Loke, Gornje Radgone, Senčurja, Tržiča, Domžal, Mengša in Kranja. Med nastopajočimi smo opazili več mladih tekmovalcev, kar je ponoven dokaz, da je ta šport zelo priljubljen pri mladini. Razveseljiv pa je napredek mladih

tekmovalcev iz Gornje Radgone.

Pri posameznikih je bil najboljši Kranjčan Kunčič, poleg tega pa je bila med ekipami najboljša AMD Kranj. Vrstni red najboljših osmih: 1. Kunčič (Kranj), 2. Albreht, 3. Pintar (oba Skofja Loka), 4. Štefe, 5. Zorman (oba Kranj), 6. Kucovan, 7. Kocbek, 8. Lasbaher (vsi Gor. Radgona); ekipe — 1. Kranj 89 točk, 2. Gor. Radgona 78, 3. Skofja Loka 61 itd. J. Javornik

Medklubski atletski miting v Kranju

Presenečenje — Slavko Udovč

Slavko Udovč, 23-letni študent iz Kranja, je pripravil največje presenečenje na nedeljskem atletskem mitingu, ki ga je v Kranju pripravil domači Triglav. Na prireditvi, ki se jo je udeležilo prek 120 predstavnikov 10 atletskih organizacij iz Slovenije in Koroške, je Udovč pri skoku v daljino preskočil 7,30 m in s tem dosegel letošnji najboljši rezultat v Sloveniji. Kljub temu, da izenačeni gorenjski rekord in sam rezultat precej pomenita, pa je največje presenečenje dejstvo, da Udovč sploh redno ne trenira in mu atletika pomeni le prijetno dopolnilo k njegovemu glavnemu športu — alpskemu smučanju. Prav s tem rezultatom pa je v nedeljo dokazal, da so njegove možnosti v atletiki zelo velike. To še bolj potrjuje rezultat, ki ga je dosegel z malenkostnim prestopom — 7,63 m.

Vsi prisotni so z velikim zanimanjem pričakovali prvi nastop državne rekorderke in reprezentantke Marjane Lubej, ki zaradi težke poškodbe gležnja skoraj celo sezono ni startala. Kljub zanjo skromnim rezultatom je najhitrejša Jugoslovanska tekačica dokazala, da bo treba nanjo še vedno računati.

Tudi gostje iz Koroške so prišli na svoj račun. Mlada Celovčanka Brandnegerjeva je v teku na 800 m postavila nov koroški rekord za mladinke.

REZULTATI — moški — 400 m ovire: 1. Kropivnik (KLC) 55,2, 4. Pangerc (Tr) 18,5; **200 m:** 1. M. Mele (OI),

22,8, 2. Lojk (Tr) 23,0, 3. Kavčič (Tr) 23,2; **800 m:** 1. Zidan (OI) 1:56,8; **4 × 100 m:** 1. Olimpija 43,6, 2. Triglav 44,7; **hoja 5 km:** 1. Lah (Lj) 24:19,2; **daljina:** 1. Udovč (Tr) 7,30, 3. Krumpak (Tr) 6,62; **pačica:** 1. Kunej (Kl) 350; **krogla:** 1. Satler (Tr) 14,44; **kopje:** 1. Špillar (Novo mesto) 68,16.

Ženske — 100 m: 1. Marolt (Kl) 12,5; **100 m ovire:** 1. Peče (Lj) 15,8, 2. Trček (Tr) 18,4; **200 m:** 1. Termoth (KLC) 26,3, 4. B. Kavčič 30,2; **800 m:** 1. Brandneger (KLC) 2:17,8, 2. Korenčan (Tr) 2:40,5; **daljina:** 1. Peče (Lj) 53,1; **krogla:** 1. Peče (Lj) 12,06, 4. Papler (Tr) 9,84; **kopje:** 1. Huber (KLC) 37,79, 2. Žagar (Tr) 34,23. M. Kuralt

Šah

Invalidi šahovskega kluba Borec so v počastitev 25-letnice osvoboditve premagali ekipo šahovistov Zveze slepih s 4,5:1,5. Posamezni rezultati: Komovec : Zbil 1:0, Andželič : Gavrič 0:1, Martinčič : Zevlakovič remi, Drestevšek : Naglič 0:1, Pelhan : Bambič 0:1, Bertoncely : Košir 0:1. Prvoimenovani so člani ekipe zveze slepih. F. Stagar

Prvenstvo dijaških domov

V nedeljo je bilo v Kranju tradicionalno republiško prvenstvo dijaških domov Slovenije v šahu. Vrstni red — ženske: 1. Ruše, 2. Dom za medicinske sestre - Ljubljana, 3. Novo mesto, 4. Kranj, 5. GSS Ljubljana; moški — 1. Krško, 2. GTS Ljubljana, 3. DTKS Ruše, 4. DIC Litostroj Ljubljana. F. Stagar

Otvoritev kolesarske sezone

Prizadevni kolesarski klub Kranj je v nedeljo z medklubsko dirko za mladince odprl sezono tekmovanja. Je po tradiciji je organiziral tekmovanje za mlade dirkače, med katerimi so bili na startu skoraj vsi najboljši iz Slovenije. V posebnem razredu pa so se pomerili turisti na nekoliko krajši progi kot mladinci. Najboljši slovenski mladinci so tekmovali na 75 km dolgi progi Kranj—Ziri—Kranj. Po pričakovanju je zmagal Kastelic (Rog), na odlično drugo mesto pa se je uvrstil Kranjčan Ribnikar. Zelo soliden pa je bil tudi Denko z Bleda, ki je zasedel peto mesto, medtem ko je bil Dacar iz Kranja sedmi. V razredu turistov, ki so vozili na 32 km dolgi progi, je bil najboljši Freligh (Rog.). Na drugo mesto pa se je uvrstil Smolkovič Kranj. Zaradi izredno slabe ceste Kranj—Skofja Loka je bilo mnogo okvar in so zaradi tega mladi kolesarji morali premagati vrsto ovir, da so prišli na cilj v Kranju. J. Javornik

NOGOMET — V minulem kolu so bili gorenjski predstavniki v ZCNL zelo uspešni. Kranjski nogometaši so izbojevali zelo pomembno zmago v Sežani in se zaradi tega povzpeli na vrh lestvice. Uslugo kranjskemu Triglavu pa je napravil škofjelovski LTH, ki je na domačem igrišču odščipnil doslej vodečemu Kopru eno točko. Zmagali pa so tudi nogometaši iz Lesce in bodo s takšnimi igrami lahko ostali v conski ligi. Rezultati: LTH : Koper 2:2 (1:2), Lesce : Adria 1:0 (1:0), Tabor : Triglav 0:3 (0:1).

Pari prihodnjega kola: LTH : Tabor, Hrastnik : Triglav, Tolmin : Lesce.

ODBOJKA — V slovenskem derbiju druge zvezne lige so odbojkarji Jesenic premagali Fužinarja s 3:2, čeprav so Ravenčani vodili že z 2:0.

V okviru republiške lige pa je Kamnik premagal Savo s 3:2, v ženski republiški ligi pa sta bila dosežena naslednja rezultata: Kamnik : Brestanica 0:3, Fužinar : Jesenice 3:1.

Pari prihodnjega kola: II. zvezna liga — Kaštela : Jesenice, republiška liga — moški — Trebnje : Kamnik, ženske Jesenice : Kamnik.

KOŠARKA — V republiški moški ligi so gorenjski predstavniki igrali takole: Triglav : Elektra 68:66, Kroj : Jesenice 87:67; v ženski ligi pa so Jeseničanke v Škofji Loki odpravile Kroj s 67:39 in si tako še bolj utrdile vodilno mesto na lestvici.

Pari prihodnjega kola — moški: Jesenice : Rudar, Ježica : Triglav, Branik : Kroj; ženske: Jesenice : Murska Sobota, Ježica : Kroj.

KEGLJANJE — Na dveh kegljiščih v Ljubljani se je v soboto in nedeljo pričelo letošnje državno prvenstvo za moške ekipe. Doslej je končalo s tekmovanjem 20 ekip. Med njimi so nastopili tudi Jeseničani, ki so z rezultatom 10.143 podrtih kegljev trenutno na drugem mestu. Prvenstvo se bo nadaljevalo z nastopom ostalih ekip, ki imajo pravico nastopa na državnem prvenstvu prihodnjo soboto in nedeljo. Med njimi bo nastopila tudi ekipa kranjskega Triglava.

J. Javornik

»Od spomenika do spomenika« v Kranju. — Foto: F. Perdan

V počastitev 25. obletnice osvoboditve

Od spomenika do spomenika

Letos so v Kranju ponovno odločili za nekdanjo tradicionalno manifestativno tekmovanje »Od spomenika do spomenika«. Letošnji spominski tek, organizirala ga je ObZTK je bil povezan s proslavljanjem 25. obletnice dneva zmag.

Na 5000 m dolgi progi je nastopilo prek 50 ekip v šestih konkurencah. Najboljša je bila udeležba pri najmlajših tekačih, kjer so nastopila zastopstva osnovnih šol. Tek-

movanje je bilo samo ekipno. Ekipo pionirjev je sestavljalo po 10 tekačev, pri mladincih in članih pa je nastopilo po 5 tekačev.

REZULTATI — pionirji: 1. OŠ Simon Jenko, 2. OŠ France Prešeren, 3. OŠ Senčur, 4. OŠ Lucijan Seljak; **pionirke:** 1. OŠ Simon Jenko I., 2. OŠ Lucijan Seljak, 3. OŠ France Prešeren, 4. OŠ Simon Jenko II.; **mladinci:** 1. TTS Kranj I., 2. TTS Kranj IV., 3. ESS Kranj II., 4. TTS

Kranj II.; **mladinke:** 1. SK Triglav, 2. PS Iskra I., 3. Gimnazija Kranj I., 4. Gimnazija Kranj II.; **članice:** 1. TTS Kranj; **člani:** 1. JLA III, 2. JLA II., 3. JLA IV.

Po tri najboljše ekipe v posamezni konkurenci so osvojile pokale, ki so jih za to prireditve darovala nekatera znana kranjska podjetja in ustanove: Merkur, IBI, Exoterm, Gozdno gospodarstvo, Elita, Tekstilni center, Iskra, Sava in Creina. M. Kuralt

Naše meje so najbolj odprte

Morda je na mestu očitak, da se v časopisju vse preveč piše o delu ter uspehih ali neuspehih v delovnih organizacijah, na delo organov za notranje zadeve, kjer pa prav tako kot vsi delavci opravljajo družbeno koristno delo, pa navadno pozabljamo. Točneje — manjše se spomnimo ob raznih obletnicah ali takrat, če so za svoje vestno, ne posebno dobro plačano delo, odlikovani.

Med letošnjimi odlikovanci pri upravi javne varnosti v Kranju je tudi Anton Gustinčič, ki pa ga verjetno večina Gorenjcev pozna pod imenom Tonček. Kot uslužbenec organov za notranje zadeve je tako rekoč prehodil državno mejo od Mlake pri Dravogradu, prek Oljševka, Mangarta, Nove Gorice tja do Debelega rtiča. Bil je dolga leta komandir milice v Ljutomeru, Kranjski gori in na Jezerškem. Tudi sedaj dela v obmejni službi, vendar je delo v primerjavi s prejšnjimi leti v razmerah tik po vojni seveda kaj različno. Kot komandir karavle v Dravogradu in kasneje kot pomočnik obveščevalnega oficirja je doživel več vpadov oboroženih band, ki so še nekaj let po osvoboditvi v pričakovanju anglosaške intervencije skušale vnašati zmedo in strah med prebivalce obmejnih krajev. Skupine oboroženih četnikov in ustašev so ropale trgovine, ubijale politične delavce ter streljale na naše patrulje. V začetku leta 1947 je pri Dravogradu vdrla čez mejo skupina 35 diverzantov, ki pa so se morali pod pritiskom graniciarjev umakniti nazaj čez mejo.

»Lahko rečem, da je bila meja v tistih letih po vojni bolj vroča kot pa je bila med vojno. Sedanja mejna služba se s tedanjem ne da primerjati. Sedaj že leta in leta ni nobenega mejnega incidenta, takrat pa smo bili tako rekoč v službi noč in dan.«

Revijalni nastop miličnikov

V tednu praznovanj ob obletnici ustanovitve organov za notranje zadeve bodo v tem tednu tudi nastopi miličnikov kadetov na osnovnih šolah po nekaterih krajih Gorenjske. Za učence osemletk so pripravili zanimiv program. Najbolj zanimiv bo gotovo nastop miličnikov, ki obvladajo mehko umetnost judo.

Učenci osemletk si bodo lahko tudi od blizu ogledali policijska vozila; kot so po-

● Kaj pa je to pravzaprav mejna služba?

»Vojska — bi lahko rekel — skrbi za fizično zavarovanje meje, naša služba pa skrbi oziroma koordinira delo v zvezi z dogodki ob meji.«

● Tovariš Gustinčič, vi ste naš najstarejši uslužbenec na meji. Imeli ste priložnost opazovati, kako so se spreminjale razmere ob meji. Kako jih ocenjujete?

»Naša služba ima sedaj največ opravka z ilegalnimi prehodi tujih državljanov. Naši državljanji tega skoraj ne delajo več. Vsak lahko dobi potni list, zato se za ilegalni prehod odločajo samo taki, ki beže pred kazensko odgovornostjo, potem klateži, avanturisti in podobno. Pred več kot desetimi leti pa so bežali čez mejo ljudje, ki so se hoteli v tujini zaposliti. Zdaj — kot vemo, za to ni več omejitev. Prek naših meja pa beže državljani vzhodnih dežel, ki se hočejo zaposliti v zahodnih deželah. Med njimi je največ Turkov, Madžarov in Čehov. Sicer pa smo se lani ukvarjali s prestopki državljanov iz 17 dežel. Med njimi je največ Turkov. Za nas imajo veljavne dokumente, avstrijske oblasti pa jih zavračajo, ker nimajo urejene delovne vize. Ti ljudje se potem odločajo za ilegalne po-bege v Avstrijo.

V poletnem času se moramo ukvarjati tudi z več ne-

namernimi prestopi meje. V Avstriji na primer je zelo razvit kmečki turizem. Od kmetij blizu meje planinci ali turisti zaidejo čez mejo k nam. Te ljudi kot tudi pastirje, ki jim živina uide in jo ob iskanju nevede mahnejo v Jugoslavijo, po najkrajšem postopku izročimo avstrijskim mejnim organom. V Avstriji se namreč meji lahko približa vsak brez obmejne dovolilnice, tudi tujec, medtem ko je za prekoračenje meje predvidena visoka kazen. Tako turiste, ki nevede prestopijo mejo, na povratku čaka visoka denarna ali zaporna kazen. To se pripeti tudi izletnikom z otroki.«

● Kako pa je to urejeno pri nas?

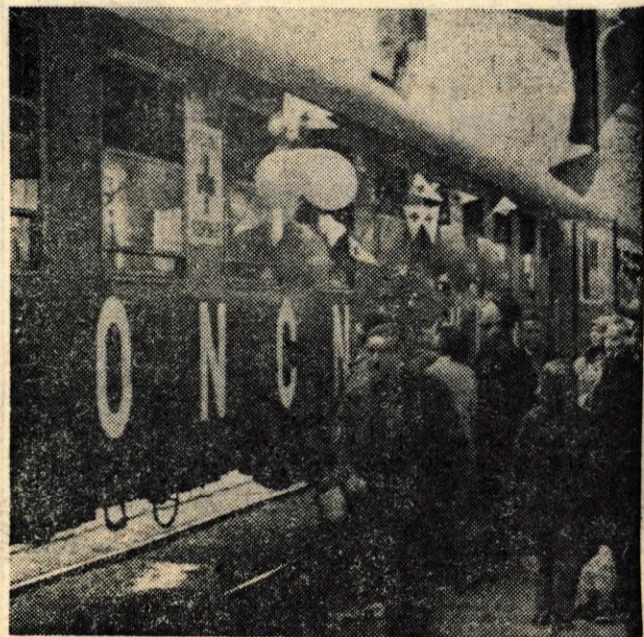
»Zaradi razvoja kmečkega turizma bi morali tudi pri nas liberalizirati dostop do meje. Sedaj to sicer velja za Stol in Zelenico. Zavzemam se, da bi odpravili obmejne dovolilnice, saj jo dobi lahko vsak občan. Že več let nazaj ni nihče zlorabil obmejne dovolilnice za prehod čez mejo. Izdajanje teh dovolilnic je samo obremenjevanje občin, ki jih izdajajo.«

Po zakonu je tudi vsak, ki se brez dovolilnice približa meji, obsojen pri sodniku za prekrške. Vendar pa že več let opažamo, da je bilo zelo malo ali skoraj nič ljudi obsojenih zaradi takega prekrška. Navadno se ljudi, ki se nehote približajo meji, le opozori in stvar je urejena.«

»Razen tega pa pri našem delu opažam še eno zakonsko pomanjkljivost. Ker imamo veliko opravka z ilegalnimi prehodi tujih državljanov, za katere ne vemo kdo so, bi potrebovali zakonsko določilo, da tako osebo lahko policijsko pridržimo, dokler ne ugotovimo, kdo je. To imajo druge države že urejeno. Pri nas pa morajo tujca, ki je predsedel pri nas kazen 20—30 dni zaradi ilegalnega prehoda izpustiti, pa čeprav ima ta človek morda na vesti večje kaznivo dejanje. Predstavnštva tujih držav pri nas večkrat v takih ljudeh ne prepoznajo svojih državljanov. Poizvedbe pa trajajo dlje kot traja kazen, ki jo je izrekel sodnik za prekrške. Večkrat namreč približe k nam kriminalci, mladoletniki, brezdelneži in ne povedo svoje prave narodnosti.«

Ob koncu je tovariš Gustinčič še povedal, da ga vse se dobre sosedski odnosi z Italijo in Avstrijo. To ne dokazuje samo to, da že leta ni bilo na teh mejah nobenih incidentov, pač pa tudi obiski obmejnih organov ob različnih priložnostih.

L. Mencinger

Sončni vlak na Jesenicah

V soboto, 9. maja, je po treh dneh potovanja po nekaterih evropskih deželah, pripeljal sončni vlak z invalidi iz Avstrije in Slovenije tudi v našo državo. Na jeseniški železniški postaji so potnike dočakali predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz Slovenije in Jesenic ter številni občani. Najprej je spregovoril predsednik organizacijskega odbora sončnega vlaka Erik Engel, za njim pa so udeležence pozdravili še Zora Temič, član IS Slovenije, Iva Majdič, predsednik glavnega odbora RK Slovenije, avstrijski konzul v Ljubljani Heinrich Riesenfeld ter Franc Zvan, predsednik Skupščine občine Jesenice. Sončni vlak, ki ga vsako leto organizirajo avstrijske humanitarne organizacije, je letos prvič popeljal tudi 56 invalidov iz Slovenije. Z Jesenic je nadaljeval pot na Reko, od tu pa se je vrnil na Dunaj. — (B. B.)

Odlikovanja rdečega križa

Letos praznujemo 25-letnico delovanja rdečega križa v svobodi. Ob tej priložnosti se bo organizacija skušala skromno oddolžiti dolgoletnim odborikom in sodelavcem. Na sprejemu, ki bo danes popoldne v dvorani občinske skupščine v Kranju bodo podelili odlikovanja za vestno delo v tej humanitar- ni organizaciji 57 občanom

kranjske občine. Med odlikovanimi je precej sodelavcev, ki bodo prejeli zlati zvezni znak rdečega križa in srebrni republiški znak. Podeljenih pa bo zelo veliko tudi republiških diplom. Odslej bodo vsako leto v tednu rdečega križa podeljevali taka in podobna priznanja za dolgoletno delo v tej organizaciji.

L. M.

Letos kulturni dom v Šenčurju

Na podlagi dosedanjih razprav o nadaljevanju gradnje kulturnega doma v Šenčurju, si je konec aprila posebna občinska komisija pod vodstvom podpredsednika Janeza Sušnika ogledala dosedanja dela. Komisija se je strinjala, da Šenčur glede na sestav prebivalstva in kulturne potrebe čimprej potrebuje kulturni dom za živahnejše in neprekinjeno kulturno ozi-

roma društveno dejavnost v kraju. Zato je občina Kranj za dograditev doma oziroma posameznih prostorov namenila 500 tisoč novih dinarjev. S tem denarjem bo gradbeni odbor s izvajalci del do konca leta uredil zgornjo dvorano, oder, sejno sobo, komunalne in ogrevalne naprave ter še nekatere druge prostore.

A. Z.

Ob prazniku še športna tekmovanja

Kot je že običajno ob jubilejih, so se delavci uprave javne varnosti v Kranju pred svojim praznikom pomerili tudi v športu. Ekipe UJV so tekmovale z ekipami zavoda

za požarno varnost v Kranju. Pomerili so se v šahu, streljanju in kegljanju. V ponedeljek popoldne pa je bila tudi nogometna tekma z garnizijo JLA v Kranju.